

RAPORT Z WIZYTACJI **(ocena programowa)**

**dokonanej w dniach 11-12 kwietnia 2015 r. na kierunku „stosunki międzynarodowe”
prowadzonym w obszarze nauk społecznych na poziomie studiów pierwszego stopnia
o profilu praktycznym na Wydziale Finansów i Bankowości Wyższej Szkoły Bankowej
w Poznaniu**

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodniczący: dr hab. Krzysztof Szewior – członek PKA

członkowie: prof. dr hab. Roman Bäcker – ekspert PKA

prof. dr hab. Arkadiusz Żukowski – członek PKA

Artur Gawryszewski – ekspert PKA ds. formalno-prawnych

Krzysztof Ławecki – ekspert PKA ds. studenckich

Krótką informacja o wizytacji

Ocena programowa na kierunku „stosunki międzynarodowe” prowadzonym na Wydziale Finansów i Bankowości Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2014/2015. Polska Komisja Akredytacyjna po raz drugi oceniała jakość kształcenia na ww. kierunku. Szczegółowe informacje zawiera załącznik nr 3.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Raport Zespołu oceniającego został opracowany po zapoznaniu się z przedłożonym przez Uczelnię raportem samooceny oraz na podstawie przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, spotkań i rozmów przeprowadzonych z władzami Uczelni i Wydziału, pracownikami i studentami ocenianego kierunku, hospitacji zajęć, przeglądu infrastruktury dydaktycznej oraz oceny losowo wybranych prac dyplomowych i etapowych.

Władze Uczelni i Wydziału stworzyły bardzo dobre warunki do pracy Zespołu oceniającego.

1.Koncepcja rozwoju ocenianego kierunku sformułowana przez jednostkę

- 1) Koncepcja kształcenia nawiązuje do misji Uczelni oraz odpowiada celom określonym w strategii jednostki

Ocena powiązania założonej koncepcji kształcenia na ocenianym kierunku z misją Uczelni oraz ze strategią jednostki

Kształcenie na kierunku „stosunki międzynarodowe” zostało uruchomione po otrzymaniu pozytywnej decyzji nr DSW-3-4003/488/EK/Rej.47/05 Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 15 kwietnia 2005 r. Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku studiów jest spójna z misją, wizją i strategią rozwoju Uczelni i Wydziału. W ramach Strategii 2016 – zatwierdzonej Uchwałą nr 174/2013 Konwentu Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu z dnia

29 listopada 2013 r. zostały określone: misja Uczelni – Partnerzy w rozwoju kariery zawodowej oraz wizja - Regionalny lider w kształceniu studentów łączących naukę i pracę. W Strategii Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu szczególne znaczenie ma nadanie procesowi kształcenia praktycznego charakteru rozumianego jako dopasowanie kształcenia do wymagań pracodawców i rynku pracy.

Porównanie Strategii Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu do roku 2016 uchwalonej w dniu 29 listopada 2013 roku, w tym i misji WSB w Poznaniu (a dokładniej: całej grupy szkół WSB funkcjonującej w Polsce jako jedna struktura) z założoną koncepcją kształcenia na kierunku stosunki międzynarodowe wskazuje na istnienie bardzo dużego poziomu zbieżności. Dotyczy to przede wszystkim nacisku na profil praktyczny. W obu dokumentach wyraźnie kładzie się nacisk na umiejętności (i twarde, i miękkie) zdobywane przez absolwentów w trakcie studiowania, które będą niezbędne w trakcie pracy.

Zarówno nazwa szkoły, jak i dominacja kierunków studiowania związanych bezpośrednio z funkcjonowaniem gospodarki wskazują na wyraźną przewagę nauk ekonomicznych w ramach kierunków studiów. Tak też wynika ze Strategii WSB w Poznaniu (opublikowanej też w części jako Misja WSB), gdzie czytamy m.in. „Nasi absolwenci realizują swoje kariery nie tylko w obszarze biznesu czy ekonomii, ale i w innych obszarach zawodowych.” (s. 5) Tak jest też uszczegółowione w koncepcji kształcenia na kierunku stosunki międzynarodowe, gdzie zwraca się uwagę przede wszystkim na przedmioty o charakterze ekonomicznym, a i specjalności mają charakter wyłącznie ekonomiczny. Tak też wynika z drugiego zdania (bardzo niezręcznie skonstruowanego pod względem stylistycznym) umieszczonego w koncepcji kształcenia w *Raporcie samooceny*: „Koncepcja kształcenia na kierunku Stosunki międzynarodowe opiera się głównie w zakresie ekonomicznych stosunków międzynarodowych.” W koncepcji kształcenia znajdujemy też sformułowania dotyczące nabywania przez studentów stosunków międzynarodowych kompetencji z zakresu nauk politycznych oraz prawnych. Nie tylko opis ten zajmuje mniej miejsca niż w przypadku kompetencji z zakresu nauk ekonomicznych, ale jest też wyraźnie widoczne, iż postrzega się je głównie na poziomie propedeutycznym. Tym samym potwierdza się generalna konstatacja o stosunkowo niewielkim znaczeniu zarówno dla WSB, jak i kierunku jakichkolwiek innych nauk i szkół myślenia niż ekonomiczne.

Tak więc na poziomie merytorycznym możliwe jest stwierdzenie o bardzo dużym poziomie zbieżności pomiędzy Strategią WSB a koncepcją kształcenia na kierunku stosunki międzynarodowe. Różnica występuje głównie na poziomie staranności przygotowania. O ile pierwszy dokument został przygotowany bardzo starannie z bardzo dużą dbałością językową i precyzją odzwierciedlenia wielu różnych scenariuszy rozwoju, to koncepcja kształcenia na tak wysokim poziomie przygotowania językowego już się nie znajduje.

Ocena stopnia różnorodności i innowacyjności oferty kształcenia oraz możliwości jej elastycznego kształtowania

Oferta kształcenia na kierunku stosunki międzynarodowe mieści się w trzech dziedzinach: nauk ekonomicznych, politycznych i prawnych. Tym samym poziom elastycznego kształtowania tej oferty potencjalnie jest bardzo wysoki, zdecydowanie o wiele wyższy niż w przypadku jej usytuowania tylko w jednej dziedzinie.

Z analizy oferty kształcenia wynika, iż potencjał ten został w znacznej mierze wykorzystany. Studenci uzyskali możliwości studiowania w zakresie o wiele szerszym niż w przypadku tych kierunków stosunków międzynarodowych, które funkcjonują tylko w ramach jednego obszaru. Jednakże z analizy opisu koncepcji kształcenia, efektów kształcenia oraz oferowanych specjalności wynika, iż dominuje problematyka ekonomiczna – funkcjonowania w sferze przedsiębiorstw włącznie z prowadzeniem własnej działalności gospodarczej.

O ile pole do zagospodarowania oferty kształcenia w ramach tak szeroko zakreślonej trzema obszarami badawczymi jest ogromne, to skoncentrowanie się na sprawach gospodarczych wydaje się być zabiegiem celowym. WSB w Poznaniu posiada kadrę złożoną przede wszystkim z ekonomistów oraz w mniejszym stopniu z prawników zajmujących się głównie problematyką prawa handlowego. Tym samym oferta kształcenia – odmienna niż w większości studiów z zakresu stosunków międzynarodowych w innych szkołach wyższych – uwzględnia tę specyfikę kadrową.

Wysoko zatem można ocenić poziom innowacyjności oferty kształcenia w zakresie międzynarodowych stosunków gospodarczych i to na poziomie praktycznym. Nie jest jednak możliwe udzielenie tej samej odpowiedzi w przypadku pozostałych subdyscyplin stosunków międzynarodowych.

W opinii studentów obecnych na spotkaniu z ZO PKA oferta kształcenia na kierunku stosunki międzynarodowe jest różnorodna i pozwala na elastyczne kształtowanie toku studiów.

- 2) Wewnętrzni i zewnętrzni interesariusze uczestniczą w procesie określania koncepcji kształcenia na danym kierunku studiów, w tym jego profilu, celów, efektów oraz perspektyw rozwoju

Ocena udziału zewnętrznych i wewnętrznych interesariuszy w procesie ustalania koncepcji kształcenia na ocenianym kierunku, poziomie i profilu studiów, w tym określenia celów i efektów kształcenia oraz perspektyw rozwoju

Wydział Finansów i Bankowości Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu współpracuje z instytucjami z otoczenia gospodarczego takim jak:

- Wielkopolski Związek Pracodawców Lewiatan: WZPL jest patronem honorowym Programu Partnerstwa Biznesowego. WSB jest członkiem WZPL, angażuje się w działalność Związku, m.in. przedstawiciele WSB służą swoją wiedzą jako eksperci Związku w różnych dziedzinach np. w zakresie funduszy unijnych
- Business Centre Club: WSB jest członkiem BCC Łoży Wielkopolskiej, przedstawiciele Wydziału uczestniczą w spotkaniach regionalnej Łoży,
- Stowarzyszenie IPMA: regularnie w murach Wydziału Finansów i Bankowości WSB w Poznaniu odbywają się spotkania branżowe Wielkopolskiej Grupy Regionalnej IPMA (International Project Management Association Polska).

Udział poszczególnych interesariuszy w zapewnieniu odpowiednich treści i form kształcenia, odpowiadających koncepcji praktyczności i przyjazności jest następujący:

- organy statutowe (konwent, senat, rada wydziału): poprzez stosowne uchwały;

- kadra naukowo-dydaktyczna i studenci: poprzez udział w ciałach statutowych i zespołach programowych;
- studenci: poprzez ocenę zajęć dydaktycznych;
- pracodawcy: w ramach Programu Partnerstwa Biznesowego i Rady Partnerów.

WSB posiada dość rzadko spotykaną strukturę zarządzania jakością kształcenia. Dla każdego kierunku studiów został powołany Menadżer Kierunku, który podlega dziekanowi wydziału, jest zatem faktycznie pełnomocnikiem tego ostatniego. Istnieje ponadto, zgodnie ze Statutem WSB, organ kolegialny uczelni zwany Konwentem, który w dodatku istnieje obok Senatu WSB podejmując najważniejsze decyzje dotyczące uczelni.

Koncepcja kierunku stosunki międzynarodowe została opracowana przez 3-osobową Radę Programową pracującą pod kierunkiem Menadżera Kierunku. Koncepcja ta została uchwalona przez Radę Wydziału – a więc reprezentację poszczególnych grup pracowniczych oraz studenckich już po skonsultowaniu jej ze środowiskami interesariuszy zewnętrznych. Następnie efekty kształcenia na kierunku stosunki międzynarodowe zostały uchwalone przez Senat, by ostatecznie o powołaniu kierunku zdecydował Konwent. W obu przypadkach istotny był głos tam zasiadających przedstawicieli środowiska studenckiego.

Możliwa jest zatem pozytywna ocena udziału zewnętrznych i wewnętrznych interesariuszy w procesie ustalania koncepcji kształcenia.

W Senacie Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu zasiada liczba przedstawicieli studentów zgodna z Art. 61 ust. 3 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Na podstawie list obecności można stwierdzić, iż studenci aktywnie uczestniczą w posiedzeniach Senatu Uczelni. Na spotkaniu Zespołu oceniającego z przedstawicielami samorządu studenckiego wyrazili oni pozytywną opinię odnoszącą się do ich udziału w procesie ustalania koncepcji kształcenia na kierunku stosunki międzynarodowe. W opinii przedstawicieli samorządu studenckiego Uczelnia uwzględnia studentów w określaniu celów i efektów kształcenia m.in. poprzez systematyczne ankietyzowanie studentów, wysłuchiwanie ich opinii oraz wdrażanie proponowanych przez nich rozwiązań, a także poprzez umożliwienie udziału w Komisji ds. jakości kształcenia. W Radzie Wydziału Finansów i Bankowości Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu zasiada liczba przedstawicieli studentów zgodna z Art. 67 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Przedstawiciele studentów aktywnie uczestniczą w posiedzeniach Rady Wydziału. Studenci wizytowanego kierunku obecni na spotkaniu z ZO pozytywnie odnieśli się do kwestii ich udziału w procesie zapewniania jakości kształcenia, potwierdzili fakt prowadzenia ankietyzacji i otwartości Uczelni na opinie studentów. Studenci wiedzą jakie mają możliwości zgłaszania uwag w zakresie zagadnień związanych z koncepcją i określaniem celów i efektów kształcenia, a także korzystają z tych możliwości. Podczas spotkania z ZO studenci stwierdzili, iż do tej pory nie zauważyli zmian dokonanych na podstawie uwag zgłoszonych na spotkaniach z przedstawicielami władz Uczelni, czy też tych formułowanych w ankietach. Przedstawiciele samorządu studenckiego obecni na spotkaniu z ZO potwierdzili, że znają uwagi studentów i przekazują je na posiedzeniach odpowiednich organów Uczelni.

Ocena końcowa 1 kryterium ogólnego – znacząco

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Na poziomie merytorycznym istnieje bardzo duży poziom zbieżności pomiędzy misją i strategią WSB a koncepcją kształcenia na kierunku stosunki międzynarodowe. W wymiarze rzeczywistego kształcenia i intencji kierunek stosunki międzynarodowe koncertuje się na ich wymiarze ekonomicznym zbliżając się do handlu zagranicznego.

2) Możliwa jest pozytywna ocena udziału zewnętrznych i wewnętrznych interesariuszy w procesie ustalania koncepcji kształcenia. Studenci, jako interesariusze wewnętrzni, biorą aktywny udział w procesie określania koncepcji rozwoju kierunku stosunki międzynarodowe. Uczelnia stwarza studentom możliwość czynnego udziału w procesach mających na celu doskonalenie kształcenia.

2.Spójność opracowanego i stosowanego w jednostce opisu zakładanych celów i efektów kształcenia dla ocenianego kierunku oraz system potwierdzający ich osiągnięcie

1) Zakładane przez jednostkę efekty kształcenia odnoszące się do danego programu studiów, stopnia i profilu, kształcenia są zgodne z wymogami KRK oraz koncepcją rozwoju kierunku; zakładane efekty kształcenia na kierunkach o profilu praktycznym uwzględniają oczekiwania rynku pracy lub wymagania organizacji zawodowych, umożliwiające uzyskanie uprawnień do wykonywania zawodu, a na kierunkach o profilu ogólnoakademickim wymagania formułowane dla danego obszaru nauki, z której kierunku się wywodzi; opis efektów jest publikowany

Ocena zgodności założonych kierunkowych i specjalnościowych oraz przedmiotowych/modułowych efektów kształcenia dla ocenianego kierunku, poziomu kwalifikacji i profilu kształcenia z Krajowymi Ramami Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego (wzorcowymi efektami kształcenia albo celami i efektami kształcenia wskazanymi w standardach kształcenia, w tym standardach kształcenia nauczycieli, określonych przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego), a także z koncepcją rozwoju kierunku

Efekty kształcenia zostały przyjęte Uchwałą Nr 36/2011/012 Senatu Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu, a następnie zmodernizowane Uchwałą Nr 98/2012 Konwentu Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu z dnia 20 lipca 2012 r. w sprawie określenia efektów kształcenia na kierunkach studiów realizowanych przez Wyższą Szkołę Bankową w Poznaniu. Uczelnia opracowała zestaw efektów kierunkowych i modułowych, właściwych dla profilu praktycznego w warstwie lingwistycznej oraz merytorycznej. Dla Wiedzy wskazano 19 efektów kierunkowych, dla Umiejętności 17, dla Kompetencji społecznych – 7. Efekty kierunkowe mieszczą się w obszarowych ujęte w sposób holistyczny, a także są adekwatne dla pierwszego poziomu nauczania akademickiego. Efekty ujęte w kartach przedmiotu mieszczą się swym zakresem w efektach kierunkowych, a także – co do zasady – w nazwie przedmiotów. Uczelnia przyjęła, iż kierunek mieści się w obszarze nauk społecznych, w dziedzinach: nauki ekonomiczne, dyscyplina: ekonomia, w dziedzinie nauk społecznych, dyscyplina: nauki o polityce, w dziedzinie nauk prawnych: dyscyplina prawo

Ocena spójności kierunkowych i przedmiotowych/modułowych efektów kształcenia. W przypadku profilu praktycznego ocena obejmuje stopień uwzględnienia wymagań rynku pracy

i organizacji zawodowych umożliwiających nabycie uprawnień do wykonywania zawodu oraz zakres wpływu absolwentów i przedstawicieli pracodawców w formułowaniu efektów kształcenia, a w odniesieniu do profilu ogólnoakademickiego – wymagań formułowanych dla obszaru wiedzy, z którego kierunku się wywodzi

Zachodzi spójność efektów kształcenia pomiędzy poziomami analizy, na poziomie zakresu treści i rozwijanych umiejętności. Przyjęty praktyczny profil kształcenia znajduje swe odzwierciedlenie w treści efektów kształcenia na poziomie kierunku oraz modułów. Trudniej jest natomiast określić jednoznacznie, czy efekty kształcenia uwzględniają wymagania rynku pracy i organizacji zawodowych, bowiem kierunek studiów stosunki międzynarodowe ze swej specyfiki raczej predestynuje do nabywania wiedzy i umiejętności kognitywnych, powiązanych w większym stopniu z wiedzą o charakterze teoretycznym i kognitywnym. Jednakże należy wskazać, że same zajęcia są prowadzone przy silnym eksponowaniu umiejętności praktycznych w zakresie rozmowy prezentacji poglądów, pracy w grupach, rozwiązywania wybranych zadań.

Z racji specyfiki uczelni i praktycznego wymiaru studiów widoczne jest bardzo silne powiązanie studiów z oczekiwaniami otoczenia, szczególnie w odniesieniu do sfery ekonomicznej i przez pryzmat specjalności oraz praktyki studenckiej.

Ocena możliwości osiągnięcia kierunkowych i przedmiotowych/modułowych efektów kształcenia poprzez realizację celów i szczegółowych efektów kształcenia dla modułów kształcenia (poszczególnych przedmiotów, grup przedmiotów) oraz praktyk zawodowych (o ile są przewidziane w programie studiów)

Efekty kształcenia są właściwie skorelowane z treścią zajęć i metodyką kształcenia. Jako zalecenie należy potraktować modyfikację treści efektów kształcenia w zakresie wiedzy, by nie wskazywały umiejętności np. przywołuje, interpretuje, definiuje, rozpoznaje, lecz nawiązywały do wiedzy i jej cech. Poza powyżej wskazanymi uchybieniami można uznać, że zapewniona jest możliwość osiągnięcia kierunkowych i modułowych efektów kształcenia poprzez realizację celów i zadań poszczególnych przedmiotów i ich grup.

Ocena dostępności opisu założonych efektów kształcenia (czy i w jaki sposób opis efektów kształcenia jest publikowany)

Opis złożonych efektów kształcenia jest powszechnie dostępny poprzez system informatyczny (extranet), na platformie Moodle. Ponadto treść zajęć, ich przebieg i warunki zaliczenia są omawiane ze studentami na pierwszych zajęciach. Opisy efektów kształcenia dla poszczególnych przedmiotów są dostępne w kartach przedmiotów, które są udostępniane studentom drogą elektroniczną. Studenci potwierdzili, że zapoznają się z zamieszczonymi w extranecie Uczelni kartami przedmiotów. Ponadto sylabusy są prezentowane przez nauczycieli akademickich na pierwszych zajęciach przedmiotu, przez co wszyscy studenci posiadają podstawową wiedzę na temat treści i efektów kształcenia danego przedmiotu.

- 2) Efekty kształcenia danego programu zostały sformułowane w sposób zrozumiały i są sprawdzalne

Ocena czy efekty kształcenia są sformułowane w sposób zrozumiały i sprawdzalny

Efekty kształcenia są sformułowane w sposób zrozumiały i sprawdzalne w ramach przyjętych metod weryfikacji.

W opinii studentów obecnych na spotkaniu z ZO efekty kształcenia dla poszczególnych przedmiotów są sformułowane w sposób zrozumiały. Nauczyciele akademicki podczas pierwszych zajęć w semestrze prezentują karty przedmiotów i odpowiadają na ewentualne pytania studentów dotyczące sformułowań zawartych w sylabusach. Zdaniem studentów wszystkie efekty kształcenia zawarte w kartach przedmiotu są sprawdzalne.

- 3) Jednostka stosuje przejrzysty system oceny efektów kształcenia, umożliwiając weryfikację zakładanych celów i ocenę osiągania efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia; system ten jest powszechnie dostępny

Ocena czy jednostka stosuje przejrzysty system oceny efektów kształcenia i możliwości weryfikacji zakładanych celów i czy system ten jest powszechnie dostępny

Jednostka stosuje przejrzysty system oceny efektów kształcenia, zapewnia weryfikację zakładanych celów. Metody i kryteria oceny są powszechnie dostępne w kartach przedmiotu, warunkach zaliczenia praktyk studenckich oraz na etapie dyplomowania – zadania zaplanowane w ramach projektu, realizacja, kryteria oceny Projektu (wzór gotowy do zastosowania) sprowadzające się do problemu badawczego, metodyki pracy, efektów realizacji projektów, wykorzystania źródeł, wymogów formalnych.

Wykorzystuje się zróżnicowane narzędzia i metody, które należycie korespondują ze specyfiką zajęć, np. Ekonomia – w ramach testu pytania zamknięte i otwarte, następnie - zadania rachunkowe i referat; Nauka o państwie –egzamin i kolokwium; Organizacje międzynarodowe – projekt; Seminarium dyplomowe – Prezentacja (sporządzenie pliku w danym formacie i ustne wystąpienie), zadania domowe praca na zajęciach (case study, praca z tekstem, dokumentami, praca w grupie itp. praca pisemna udział w dyskusji); Współczesne systemy polityczne - egzamin w formie trzech pytań otwartych.

ZO zwraca uwagę na nieprecyzyjność określenia indywidualnego wkładu poszczególnych studentów w realizację projektu, bowiem ta obejmuje wyłącznie:

- a) realizacja zadań wynikających z harmonogramu;
- b) wkład pracy i zaangażowanie studenta;
- c) odpowiedzialność (wywiązywanie się z powierzonych zadań i etyka pracy);
- d) systematyczność;
- e) przestrzeganie ustalonych zasad współpracy.

Przyjęcie tych kryteriów oznacza, że indywidualny student podlega ocenie raczej za osiągnięcie efektów kształcenia z kategorii umiejętności (współpracy) i kompetencji społecznych, a nie efektów kształcenia w zakresie wiedzy. Ponadto ZO zwraca uwagę na konieczność korekty zapisów sformułowanych w Ocenie projektu podyplomowego przez promotora i recenzenta:

- a) trudno określić procentowe zinterpretowanie podanych wskaźników na poziomie np. 89% (na ocenę 4-4,5), jednocześnie przyjęte rozwiązanie dopuszcza częściowe zinterpretowanie wskaźników oraz rozwiązanie problemu badawczego na ocenę 5. Z kolei dopuszcza się takie rozwiązanie, by na ocenę 3-3,5 źródła były częściowo udokumentowane, na 4-4,5 udokumentowane, na 5 bardzo dobrze udokumentowane;
- b) w wielu kryteriach cząstkowych mowa jest o projekcie, mierzalności, użyteczności praktycznej, zastosowaniu wyników w praktyce, co zdaniem ZO oznacza wyłączenie wielu tematów prac z zakresu (historii) stosunków międzynarodowych, systemów politycznych, wątków historycznych.

Weryfikacja efektów uzyskanych po odbyciu praktyki/stażu następuje na podstawie dokumentacji przedłożonej przez studenta, która powinna zawierać określoną w kierunkowym programie liczbę elementów (programy praktyk). Dokonują jej pracownicy Biura Karier i Praktyk. Dokumentacja przebiegu praktyk nie uwzględnia jednak w pełni wymogów związanych z pomiarem efektów odbytych praktyk (wzrost umiejętności praktycznych), dlatego też planowana jest ich modyfikacja. Nowe wymogi w zakresie dokumentowania przebiegu praktyk zawodowych powinny mieć zastosowanie w roku akademickim 2015/16.

System oceny efektów kształcenia jest przejrzysty dla studentów. Regulamin Studiów Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu określa zasady oceny osiągnięć, w tym zakres stosowanych ocen od 2 do 5, przy czym stosuje się oceny „dostateczny plus (3+)” oraz „dobry plus (4+)” bez wskazania w Regulaminie w jaki sposób oceny te wliczane są do średniej ocen studenta.

Podczas pierwszych zajęć w semestrze nauczyciele akademicy przedstawiają szczegółowe zasady zaliczenia przedmiotu. Studenci potwierdzili, że nauczyciele akademicy przedstawiają zasady zaliczania i wyjaśniają wszelkie wątpliwości, a także konsekwentnie realizują przyjęte założenia.

Na Uczelni funkcjonuje kształcenie na odległość, jednak kursy zawarte w platformie Moodle mają charakter materiałów dydaktycznych. Studenci pozytywnie ocenili udostępniane im materiały i określili wsparcie Uczelni w procesie uczenia się jako bardzo dobre. Dodatkowo studenci mogą znaleźć na platformie Moodle podstawowe informacje dotyczące przedmiotu, warunki zaliczenia oraz informacje dotyczące sposobów weryfikacji efektów kształcenia.

Ocena czy system obejmuje wszystkie kategorie efektów kształcenia (wiedza, umiejętności, kompetencje społeczne) i przewiduje właściwe dla nich sposoby weryfikacji oraz umożliwia zmierzenie i ocenę efektów kształcenia na poszczególnych jego etapach ze szczególnym uwzględnieniem procesu dyplomowania, a także czy wymagania są wystandaryzowane

System weryfikacji obejmuje wszystkie kategorie efektów kształcenia (wiedza, umiejętności, kompetencje społeczne), przewiduje właściwe dla nich sposoby weryfikacji. Za pewne ograniczenie można uznać przyjęte rozwiązanie mierzalności i oceny efektów kształcenia, np. w cenie pracy projektowej nie wiadomo czym różnią się nieliczne błędy od sporadycznych usterek w redakcji przypisów, a także czy nie ma błędu w sformułowaniu kryteriów oceny egzaminu dyplomowego - na ocenę 4-4,5 – właściwy dobór kluczowych argumentów, argumenty rozwiązują postawiony problem jednak nie są wyczerpujące. Trudno uznać za właściwe dla egzaminu ustnego kryterium oceny komunikacja – na ocenę 4-4,5 – w części wypowiedzi student przyjmuje otwartą postawę ciała, a także w kryterium Wiedza i argumentacja na ocenę 3-3,5 w odniesieniu do części argumentów, około 50% student wskazuje ich źródła, bowiem egzamin końcowy dyplomowy ma za zadanie zweryfikowanie innych umiejętności niż przywoływanie źródeł wypowiedzi studenta. W kryterium Sposób prezentacji na ocenę 3-3,5 stwierdza się, że „niektóre treści zawierają zbyt dużą ilość treści”, a na ocenę 4-4,5 „poszczególne slajdy zawierają adekwatny zakres informacji werbalnej”. Można zatem uznać, że z jednej strony – w odniesieniu do pracy dyplomowej i egzaminu – Uczelnia podjęła trud standaryzacji wymagań i jej mierzalności, jednakże na tym etapie projektu nie jest to jeszcze dział ukończone i wymaga dalszych prac doskonalących.

Ocena uwzględnia również przyczyny i skalę odsiewu oraz stopień dostępności informacji na temat stosowanego systemu oceny

Od 2012 roku główną przyczyną spadku liczby studentów (minus 176) były rezygnacje (55%), następnie . niezaliczenie semestru (30%), najmniej skreśleń wynikało z zaległych płatności (16%). Przedmioty sprawiające problemy należały do grupy: finansowych, matematycznych, humanistycznych. Można zatem uznać, że paleta tychże zajęć jest zróżnicowana. Działania podjęte przez Uczelnię: sprowadzały się do: rozwijania współpracy ze studentami z programu Maximus, współpracy z samorządem, powstania Zakładu Metodyki Nauczania, organizacji szkoleń metodycznych, standaryzacji kursów, powołania menedżerów kierunków, okresowego zwiększenia liczby dyżurów dla studentów, upowszechnienia i doprecyzowania punktowego systemu zaliczeń przedmiotów, j. obcych, wsparcia powtarzania przedmiotu dodatkowymi kursami.

W przypadku prowadzenia kształcenia na odległość ocena czy weryfikacja uzyskanych efektów kształcenia prowadzona jest na bieżąco tj. co najmniej z równą częstotliwością jak na studiach prowadzonych w uczelni w sposób tradycyjny i pozwala na ich porównanie z zakładanymi efektami kształcenia, oraz czy zaliczenia i egzaminy kończące zajęcia dydaktyczne z przedmiotu są prowadzone w siedzibie uczelni

Uczelnia posiłkuje się e-learningiem, jednakże nie w rozumieniu prawa. Przyjęte rozwiązanie można uznać za zasadne, wspomagające tradycyjne kształcenia.

- 4) Jednostka monitoruje kariery absolwentów na rynku pracy, a uzyskane wyniki wykorzystuje w celu doskonalenia jakości procesu kształcenia

Ocena monitorowania przez jednostkę karier absolwentów na rynku pracy oraz wykorzystania uzyskanych wyników w doskonaleniu jakości procesu kształcenia, procedur i mechanizmów umożliwiających badanie losów (karier) absolwentów oraz dostosowanie efektów kształcenia do oczekiwań absolwentów ocenianego kierunku studiów i otoczenia społeczno-gospodarczego (w tym rynku pracy), a także stopnia zaangażowania (wpływu) przedstawicieli tych interesariuszy na kształtowanie struktury efektów kształcenia. Analiza efektywności działalności prowadzonej przez uczelnię/jednostkę w tym zakresie

Oferta kursów kierunkowych i specjalnościowych powstaje na bazie analizy potrzeb rynku pracy, przy współpracy pracodawców, pracowników i studentów. Badania losów absolwentów zapoczątkowano w 2012 roku. Wyniki badań dostarczają informacji o wymaganiach współczesnego rynku pracy, pomagają w wyborze ścieżki kariery zawodowej, pozwalają zapełnić luki kompetencyjne absolwentów. Szczególnie silny wpływ otoczenia gospodarczego jest widoczny na poziomie specjalności i sprofilowania kierunku studiów.

Od 2012 roku Uczelnia monitoruje losy zawodowe absolwentów. Głównymi celami przeprowadzanych badań są: gromadzenie informacji dotyczących absolwentów poszukujących pracy, gromadzenie informacji dotyczących absolwentów będących na rynku pracy, zdefiniowanie planów edukacyjnych i zawodowych absolwentów, a także badanie marki Uczenia.

Badanie jest przeprowadzane w dwóch etapach. W pierwszym etapie Uczelnia uzyskuje od absolwentów zgodę na przetwarzanie danych osobowych oraz aktualizuje informacje kontaktowe. W drugim etapie odbywa się badanie ilościowe z wykorzystaniem kwestionariusza w formie elektronicznej. Pytania zawarte w kwestionariuszu dotyczą aktywności absolwentów podczas ukończonych studiów, aktywności na rynku pracy, postrzegania marki Uczelni oraz poziomu zadowolenia ze studiów, a także aktualnego miejsca pracy absolwenta i jego planów dotyczących dalszego kształcenia. Badanie obejmuje od 2012 roku każdy rocznik absolwentów i jest przeprowadzane od roku od ukończenia studiów. Ponadto przeprowadza się w Uczelni badanie atrybutów marki.

Wyniki przeprowadzanych badań są wykorzystywane przez Wydział do określenia wymagań rynku pracy znajdującego się w otoczeniu społeczno-gospodarczym Uczelni oraz dostosowywania programów kształcenia do tych wymagań. Wyniki badań wykorzystywane są także przez Biuro Karier i Praktyk do dostosowywania oferty szkoleń, które pozwalają na zwiększania kompetencji absolwentów WSB w Poznaniu.

W przypadku, gdy przeprowadzana jest kolejna ocena jakości kształcenia na danym kierunku studiów należy ocenić dokonane zmiany, odnieść się do stopnia realizacji zaleceń, jeśli poprzednio były sformułowane, lub efektów działań naprawczych, a także ocenić proces rozwoju kierunku (do każdego podpunktu zgodnie z ocenami z poprzedniej wizytacji)

Poprzednia ocena jakości kształcenia była przeprowadzana w 2009 roku, uchwała PKA nie zawierała uwag ani zaleceń względem treści kształcenia czy metod ich weryfikacji.

Załącznik nr 4 Ocena losowo wybranych prac etapowych oraz dyplomowych

Prace etapowe

Prace etapowe wskazują na zgodność treści realizowanych zajęć z zaliczeniem końcowym. Zwraca się jednak uwagę, że nie zawsze przyjęte rozwiązanie wydaje się najbardziej optymalne (test, esej), a także na zdecydowanie odtwórczy charakter prac pisanych indywidualnie przez studentów.

Prace dyplomowe

Tematyka prac dyplomowych nie zawsze mieści się w kierunku studiów, bowiem nie podejmuje kwestii związanych ze stosunkami międzynarodowymi, zarówno w sferze ekonomicznej, jak i politologicznej, np.: Angela Merkel – życie i rządy Kanclerz Niemiec, Poradnik savior-vivre dla biznesmena, Nieuczciwa konkurencja a etyka w biznesie, Różne płaszczyzny wpływu polityki na muzykę w Polsce w okresie PRL, Kształtowanie wizerunku polityka jako element marketingu politycznego na przykładzie wyborów prezydenckich w Polsce w 2010 roku. Prace dyplomowe cechuje duże zróżnicowanie pod względem merytorycznym, ale wspólną ich cechą jest słaba warstwa metodologiczna, skromne wykorzystanie literatury obcojęzycznej. Słabością jest nadzór promotorski i recenzencki, bowiem szereg uchybień powinno zostać usuniętych na etapie koncepcyjnym i pisarskim. Protokoły egzaminacyjne wskazują na fakt zróżnicowanej procedury egzaminowania, dokumentacja egzaminu dyplomowego nie poświadcza faktu zadawania pytań. Prac projektowych zespołowych nie cechuje wyższy poziom merytoryczny niż pisanych indywidualnie. Podejmowana w ich ramach tematyka w większym stopniu jest zgodna z ekonomią czy naukami o zarządzaniu. Prace mające być w zamyśle projektowymi nie niosą ze sobą takiej wartości. Uchybień tych nie wyłapują także recenzje prac dyplomowych.

Ocena końcowa 2 kryterium ogólnego – znacząco

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Zakładane kierunkowe efekty kształcenia dla pierwszego poziomu kształcenia i profilu praktycznego są zgodne z wymogami KRK oraz koncepcją rozwoju kierunku na uczelni zorientowanej ekonomicznie. Efekty kształcenia uwzględniają oczekiwania rynku pracy, szczególnie przez pryzmat specjalności i tychże efektów kształcenia.
- 2) Efekty kształcenia zostały sformułowane w sposób zrozumiały i in gremio są sprawdzalne w ramach przyjętych metod i narzędzi dydaktycznych, są zrozumiałe dla studentów.
- 3) Wydział stosuje system oceny efektów kształcenia, który umożliwia weryfikację zakładanych celów i ocenę osiągania efektów kształcenia na poziomie etapowym i semestralnym. Przyjęte rozwiązanie nie jest jednakże wolne od mankamentów na poziomie przedmiotów (prace etapowe), jak i dyplomowym. Szczególnie poziom dyplomowania niekorzystnie odstaje od przyjętego standardu nauk społecznych. Korekty wymagają zasady i kryteria ocen na etapie dyplomowania w celu ich dostosowania do nauk społecznych oraz tematów z pogranicza społeczno – historycznego. Widoczny jest rozdźwięk pomiędzy wysokim standardem zasad i kryteriami dyplomowania a osiąganym poziomem prac dyplomowych. Uczelnia powinna rozważyć zasadność kwantyfikowania wyników prac dyplomowych z zakresu nauk społecznych (i humanistycznych). System oceny efektów kształcenia jest powszechnie dostępny i przejrzysty. Nauczyciele akademicki przedstawiają szczegółowe zasady zaliczania i konsekwentnie je realizują.

- 4) Jednostka monitoruje kariery absolwentów na rynku pracy oraz bardzo dobrze kooperuje z przedstawicielami otoczenia społeczno – ekonomicznego.. Uzyskane wyniki wykorzystuje w celu doskonalenia jakości procesu kształcenia. Ten aspekt aktywności Uczelni należy uznać za bardzo dobry. Wyższa Szkoła Bankowa w Poznaniu monitoruje losy zawodowe absolwentów i wykorzystuje je w dostosowaniu programów kształcenia do wymagań rynku pracy. pomocne w tym zakresie jest Biuro Karier i Praktyk.

3.Program studiów umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

- 1) Realizowany program kształcenia umożliwia studentom osiągnięcie każdego z zakładanych celów i efektów kształcenia oraz uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta

Ocena czasu trwania kształcenia, prawidłowości doboru treści kształcenia, form zajęć dydaktycznych i metod kształcenia w celu osiągnięcia efektów kształcenia określonych dla każdego przedmiotu/modułu, w tym modułu przedmiotów do wyboru, danego poziomu kwalifikacji

Działając na podstawie §19 ust. 4 Statutu Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu, Rada Wydziału Finansów i Bankowości WSB w Poznaniu podjęła Uchwałę nr 14/RW/2014 z dnia 7 maja 2014 r. w sprawie przyjęcia programu studiów I stopnia na kierunku stosunki międzynarodowe. Studia na ocenianym kierunku studiów trwają 6 semestrów, co pozostaje w zgodzie z wymogami prawa i przyjętymi celami kształcenia. Formy zajęć dydaktycznych są typowe dla nauk społecznych: wykłady, ćwiczenia, lektoraty, projekty. Można uznać, że formy zajęć są właściwe dla konkretnych zajęć dydaktycznych i przyjętych na nich treściach kształcenia. Widoczna jest jednakże na studiach niestacjonarnych – jak na profil praktyczny – duża liczba godzin zajęć dydaktycznych realizowana w ramach wykładów (sem. 1 – 120 z 152, sem. 3 120 z 230, sem. 5 – 107 z 237 godzin kontaktowych; natomiast na studiach stacjonarnych uwaga ta dotyczy semestrów 1, 3 i 5 (przy innym wymiarze godzin).

Przedmioty do wyboru sprowadzają się do zajęć językowych, praktyki seminarium, zajęć specjalnościowych. Z formalnego punktu widzenia wybór jest zapewniony i to w należytej proporcji w stosunku do pozostałych kursów, jednakże – na co wskazywali studenci – wybór specjalności z uwagi na rozmiar rekrutacji jest silnie ograniczony lub wręcz wyeliminowany. Dotyczy to na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych po 242 godzin zajęć.

Studenci podczas spotkania z ZO pozytywnie odnieśli się do doboru form zajęć dydaktycznych do poszczególnych przedmiotów. Zdaniem studentów formy te pozwalają uzyskać zakładane efekty kształcenia. Mała liczebność grup w połączeniu z dobrze dobranymi formami zajęć w opinii studentów jest jedną z najważniejszych zalet kształcenia na Wyższej Szkole Bankowej.

Metody prowadzenia zajęć stosowane przez nauczycieli akademickich w ocenie studentów zapewniają wysoką jakość kształcenia, na wyróżnienie zasługuje przedstawianie przez nauczycieli akademickich wiedzy teoretycznej wraz z wieloma praktycznymi przykładami, co pozytywnie wpływa na zwiększanie umiejętności studentów i jest zgodne z ich oczekiwaniami. Dodatkowo studenci podkreślili, że dobór metod kształcenia przez

prowadzących jest adekwatny nie tylko do ich oczekiwań, ale także, z ich perspektywy, do oczekiwań rynku pracy.

Wykorzystywane metody kształcenia na odległość są używane w celu wsparcia procesu dydaktycznego. Studenci pozytywnie odnieśli się do jakości materiałów na platformie e-learningowej Moodle, do jakiej mają dostęp, oraz określili je jako przydatne.

W przypadku wykorzystywania metod i technik kształcenia na odległość ocena czy kształcenie, którego celem jest zdobycie umiejętności praktycznych, odbywa się w warunkach rzeczywistych, z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i studentów; w przypadku kształcenia nauczycieli oraz kierunków, dla których określone zostały standardy kształcenia – również ocena spełnienia wymagań odpowiednich standardów

Uczelnia wykorzystuje e-learning jedynie jako wspomagające narzędzie dydaktyczne, stąd ma ono charakter blended learning. Ale jednocześnie należy wskazać, że wymiar godzin przeznaczany na e-learning nie jest mały, szczególnie w kontekście praktycznego profilu nauczania: na studiach stacjonarnych 50 godzin i na studiach niestacjonarnych 170 godzin, co oznacza wartości procentowe na poziomie 3,1% i 13,9%.

Mimo iż kierunek jest prowadzony w ramach profilu praktycznego, nie stwarza się warunków rzeczywistych, bowiem dla kierunku stosunki międzynarodowe czy nawet dla przyjętych specjalności, stworzenie takich warunków jest niemożliwe. Praktykuje się jednakże w ramach zajęć rozwijanie szeregu umiejętności oraz ścisłego wiązania wiedzy z bieżącymi wydarzeniami. Na podkreślenie zasługuje rozwianie umiejętności w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem akademickim.

Ocena zgodności przyjętej punktacji ECTS z przepisami ustalającymi podstawowe wymagania w tym zakresie, w przypadku kształcenia nauczycieli i kierunków, dla których ustalono standardy kształcenia – również zgodności z odpowiednimi standardami

Punktacja ECTS wskazuje na potrzebę jej modyfikacji, gdyż w opinii ZO, w oparciu o treści i efekty kształcenia, nie ma uzasadnienia wyszacowanie punktacji ECTS na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia na poziomie 214, natomiast na studiach niestacjonarnych na poziomie 208 ECTS. Ponadto za wadliwą należy uznać zasadę przypisywania 51 ECTS w ostatnim szóstym semestrze studiów przy liczbie godzin kontaktowych na poziomie 188. Za przeszacowaną należy uznać punktację ECTS za kursy specjalnościowe, bowiem 48 ECTS powiązано z 242 godzinami kontaktowymi ($48 \times 25 = 1200$).

Zajęciom wychowania fizycznego – przewidzianym w planie studiów – przypisano 0 ECTS. Przedmiot realizowany na studiach stacjonarnych *Podstawy prawa* w wymiarze łącznie 44 godzin za 6 ECTS, z czego 16 godzin przypada na wykłady i 28 na e-learning. Za zajęcia stacjonarne ze Statystyki w wymiarze 50 godzin (10 wykłady, 30 e-learning, 10 projekt) przysługuje 8 ECTS, Ekonomia - 60 godzin za 10 ECTS.

Ocena prawidłowości sekwencji przedmiotów i modułów określonej w planie i programie studiów

Sekwencja zajęć zdaniem ZO wydaje się prawidłowa, ale zdaniem studentów przedmiot Polityka gospodarcza występuje w programie kształcenia zbyt wcześnie i wymaga wiedzy z przedmiotów, które są realizowane w tym samym lub w kolejnych semestrach studiów.

Ocena spójności programu i wymiaru praktyk studenckich, terminu ich realizacji oraz doboru miejsc, w których się odbywają, z celami i efektami kształcenia określonymi dla tych praktyk

Wymiar praktyk obowiązkowych dla studentów I roku (od 2014/15) wynosi 12 tygodni. Student może ubiegać się o częściowe lub całkowite zaliczenie praktyki na podstawie pracy zawodowej, indywidualnie zorganizowanej praktyki lub stażu.

Proces organizacji i weryfikacji praktyk zawodowych jest określony w Regulaminie praktyk zawodowych. Regulamin ten określa podstawowe elementy procesu organizacji praktyk. Studenci mają możliwość znalezienia miejsca praktyki z pomocą Biura Karier i Praktyk, bądź samodzielnie. Wymiar praktyki wynosi 12 tygodni, jednak istnieje możliwość realizacji praktyk w dwóch etapach po 6 tygodni każdy.

Ocena czy system kontroli i zaliczania praktyk uwzględnia możliwość nabycia przez studenta umiejętności praktycznych

Dziekan Wydziału zalicza całościowo lub częściowo praktykę na podstawie: deklaracji studenta o całościowym lub częściowym zaliczeniu praktyki, zaświadczenia z miejsca praktyk o ich ukończeniu oraz sprawozdania z przebiegu praktyki. Studenci mają także możliwość uznania swojej pracy zawodowej jako praktyki, pod warunkiem zgodności wykonywanej pracy z kierunkiem studiów. Nadzór merytoryczny nad praktykami pozwala nabyć umiejętności praktyczne właściwe dla miejsca ich realizacji.

Studenci obecni na spotkaniu z ZO pozytywnie odnieśli się do wsparcia Biura Karier i Praktyk w zakresie poszukiwania miejsca praktyk. W Extranecie studenci mogą znaleźć bazę miejsc praktyk, co znacząco ułatwia organizację procesu praktyk.

Ocena organizacji procesu kształcenia realizowanego w ramach poszczególnych form kształcenia przewidzianych dla danego kierunku, poziomu i profilu studiów w kontekście możliwości osiągnięcia zakładanych celów i efektów kształcenia. Prawidłowość organizacji kształcenia w ZOD, jeżeli taki ośrodek funkcjonuje w ramach jednostki.

Organizacja zajęć nie budzi zastrzeżeń. Formy zajęć są adekwatne, przy aktualności uwagi o stosunkowo dużej obecności wykładów na wybranych semestrach. W ocenie studentów formy realizacji zajęć dydaktycznych o charakterze praktycznym są odpowiednie. Zajęcia są prowadzone przez nauczycieli akademickich posiadających doświadczenie praktyczne, co w opinii studentów pozytywnie wpływa na proces kształcenia na wizytowanym kierunku.

Ocena prawidłowości doboru form realizacji zajęć dydaktycznych z przedmiotów tworzących moduł praktyczny (zajęcia praktyczne, w tym w środowisku pracy) do założonych efektów kształcenia

Na zajęcia praktyczne przypada na studiach stacjonarnych 122 godzin (57%), na studiach niestacjonarnych 116 godzin (ponad 55%). Nie są one realizowane w środowisku pracy, poza praktyką studencką.

Ocena możliwości indywidualizacji procesu kształcenia studentów wybitnie uzdolnionych, studentów niepełnosprawnych

Program kształcenia wraz z planem studiów zapewnia możliwość indywidualizacji z uwagi na dobre wyniki w nauce i niepełnosprawność. Wybór ścieżki kształcenia polega na studiowaniu języków obcych, na wyborze miejsca praktyki, na specjalnościach, na tematyce prac dyplomowych i seminariów dyplomowych. Wybór specjalności i w konsekwencji jest ograniczony rozmiarem rekrutacji.

Regulamin Studiów przewiduje możliwość indywidualizacji procesu kształcenia poprzez Indywidualny Tok Studiów (ITS). W uzasadnionych przypadkach, które uwzględniają zarówno studentów wybitnie uzdolnionych jak i studentów niepełnosprawnych, Dziekan może ustalić dla studenta indywidualne terminy zaliczeń w porozumieniu z prowadzącym przedmiot, a także zwolnić studenta z obowiązku uczestniczenia w zajęciach. Studenci potwierdzili, że korzystają z Indywidualnego Toku Studiów, jednak z ich obserwacji wynika, że nie wszyscy nauczyciele akademicki wyrażają zgodę na indywidualizację.

Program kształcenia na kierunku stosunki międzynarodowe sprzyja elastycznemu doborowi treści kształcenia poprzez wybór specjalności i przedmiotów specjalnościowych, a także przedmiotów do wyboru i seminariów.

Studenci wizytowanego kierunku zwrócili uwagę na brak rzeczywistej możliwości wyboru specjalności. Niewielka liczba studentów wzięła udział w ankiecie dotyczącej wyboru specjalności, co w połączeniu z małą liczebnością poszczególnych roczników, spowodowało utworzenie jednej specjalności. Studenci są świadomi, iż liczba uruchamianych specjalności wynika z braku wystarczającej do jej zwiększenia ilości studentów.

Studenci niepełnosprawni mają możliwość zgłaszania uwag dotyczących procesu kształcenia, uwagi te są niezwłocznie uwzględniane przez Uczelnię, np. poprzez modyfikację rozkładu zajęć dydaktycznych.

2) Zakładane efekty kształcenia, treści programowe, formy zajęć oraz stosowane metody dydaktyczne tworzą spójną całość

Ocena czy zakładane efekty kształcenia, treści programowe, formy i metody dydaktyczne tworzą spójną całość

Zakładane efekty kształcenia, treści programowe, formy i metody dydaktyczne na poziomie regularnych kursów tworzą spójną całość. Należy wskazać na wadliwość konstrukcji zasad

dypłomowania oraz ich nieskuteczność w kontekście stwierdzonych uchybień merytorycznych i formalnych w pracach etapowych i dyplomowych.

W opinii studentów obecnych na spotkaniu z ZO realizowany program kształcenia umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Sylwetka absolwenta kierunku stosunki międzynarodowe jest zgodna z oczekiwaniami studentów i realizowanym programem kształcenia. Zakładane cele i efekty kształcenia, w opinii studentów, prowadzą do uzyskania odpowiednich kwalifikacji zawodowych.

W przypadku, gdy przeprowadzana jest kolejna ocena jakości kształcenia na danym kierunku studiów należy ocenić dokonane zmiany i ich efekty, odnieść się do stopnia realizacji sformułowanych poprzednio zaleceń, lub efektów działań naprawczych, a także ocenić proces zmian programu studiów w aspekcie rozwoju kierunku (do każdego podpunktu zgodnie z ocenami z poprzedniej wizytacji)

Poprzednia ocena jakości kształcenia w uchwale nie wskazywała uchybień odnoszących się do realizacji programu studiów.

Ocena końcowa 3 kryterium ogólnego – znacząco

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Realizowany program kształcenia umożliwia osiągnięcie celów i efektów kształcenia oraz uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta. Rozważenia wymaga wycena punktowa ECTS wybranych kursów oraz zasadność nasycenia profilu praktycznego stosunkowo dużym wymiarem godzin wykładowych i e-learningiem. Z uwagi na praktyczny profil kształcenia Uczelnia powinna inaczej rozwiązać kwestię uznawania miejsc pracy na poczet zrealizowanej praktyki. Być może zasadniejsze byłoby zastosowanie tutaj logiki przenoszenia efektów uczenia. Program kształcenia w opinii studentów umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Dobór form zajęć do przedmiotów w ocenie studentów zapewnia dobrą jakość procesu kształcenia. W ocenie studentów stosowane przez nauczycieli akademickich metody dydaktyczne są odpowiednie.
- 2) Efekty kształcenia, treści programowe, formy zajęć oraz metody dydaktyczne tworzą spójną całość. Ponownego przemyślenia wymagają zasady dyplomowania. Zaleca się także poprawę warunków indywidualizacji toku studiów w obszarze specjalności.

4. Liczba i jakość kadry dydaktycznej a możliwość zagwarantowania realizacji celów edukacyjnych programu studiów

- 1) Liczba pracowników naukowo-dydaktycznych i struktura ich kwalifikacji umożliwiają osiągnięcie założonych celów kształcenia i efektów realizacji danego programu

Ocena czy liczba pracowników naukowo – dydaktycznych i struktura ich kwalifikacji umożliwią osiągnięcie założonych celów i efektów realizacji danego programu

Analiza liczebności oraz kwalifikacji kadry dydaktycznej ocenianego kierunku pozwala stwierdzić, że możliwe jest osiągnięcie założonych celów i efektów realizacji programu kształcenia. Istnieje duża zbieżność prowadzonych przedmiotów z uzyskanymi stopniami naukowymi, dorobkiem naukowym i praktycznym wśród nauczycieli akademickich. Zdecydowana większość nauczycieli akademickich posiada bogate doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią, w tym za granicą związane z umiejętnościami wskazanymi w opisie efektów kształcenia dla ocenianego kierunku.

- 2) Dorobek naukowy i kwalifikacje dydaktyczne kadry, zwłaszcza tworzącej minimum kadrowe, są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia; na kierunkach o profilu praktycznym w procesie kształcenia uczestniczą nauczyciele z doświadczeniem praktycznym, związanym z danym kierunkiem studiów

Ocena czy dorobek naukowy i kwalifikacje dydaktyczne kadry zwłaszcza tworzącej minimum kadrowe są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia, oraz czy na kierunkach o profilu praktycznym w procesie kształcenia uczestniczą nauczyciele z doświadczeniem praktycznym, związanym z danym kierunkiem studiów

Uczelnia zgłosiła 10 nauczycieli akademickich, w tym 3 w grupie samodzielnych nauczycieli akademickich oraz 7 w grupie nauczycieli ze stopniem naukowym doktora. ZO przeprowadził ocenę spełnienia wymagań dotyczących minimum kadrowego na podstawie przesłanej dokumentacji, dokumentów przedstawionych podczas wizytacji i rozmów przeprowadzonych z władzami Wydziału. W ocenie uwzględniono w szczególności posiadane stopnie naukowe i specjalizację naukową oraz dorobek nauczycieli akademickich. Sprawdzono również obciążenia dydaktyczne w bieżącym roku akademickim oraz złożone oświadczenia o wliczeniu do minimum kadrowego.

Po dokonanej analizie pod względem formalnym akt, osób które wchodzi w skład minimum kadrowego na kierunku „stosunki międzynarodowe”, należy uznać, iż zostały spełnione warunki określone w § 14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 9 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. 2014, poz. 1370) – minimum kadrowe dla studiów pierwszego stopnia na określonym kierunku studiów stanowi co najmniej trzech samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej sześciu nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora, § 13 ust. 1 (*Nauczyciel akademicki może być zaliczony do minimum kadrowego, jeżeli został zatrudniony w uczelni nie później niż od początku semestru studiów.*), § 13 ust. 2 (*Nauczyciel akademicki może być zaliczony do minimum kadrowego, jeżeli w danym roku akademickim prowadzi na danym kierunku studiów zajęcia dydaktyczne w wymiarze co najmniej: 1). 30 godzin zajęć dydaktycznych – w przypadku nauczyciela akademickiego posiadającego tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego lub będącego osobą, która nabyła uprawnienia równoważne z uprawnieniami doktora habilitowanego na podstawie art. 21a ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595, z późn. zm.3, zwanego dalej „samodzielnym nauczycielem*

akademickim”; 2). 60 godzin zajęć dydaktycznych – w przypadku nauczyciela akademickiego posiadającego stopień naukowy doktora lub kwalifikacje drugiego stopnia.)

Podczas weryfikacji teczek osobowych, a w szczególności oświadczeń o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego, stwierdzono, iż wszystkie osoby zgłoszone do minimum kadrowego spełniają warunki określone w **art. 112a** ustawy z dn. 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm.). Kwalifikacje naukowe nauczycieli akademickich potwierdzają odpowiednie dokumenty zawarte w ich teczkach osobowych. Deklarowane doświadczenie zawodowe nauczycieli akademickich znajduje odzwierciedlenie w dokumentacji – świadectwach pracy.

Szczegółowe porównanie powierzonych poszczególnym nauczycielom akademickim (zwłaszcza zaliczonym do minimum kadrowego) zajęć dydaktycznych z ich dorobkiem naukowym nie budzi zastrzeżeń. Dużym walorem kadry dydaktycznej jest jej doświadczenie zawodowe i funkcjonowanie na styku nauka – biznes (wielu z nich jako doradcy i eksperci).

Należy podkreślić, że Uczelnia dba o to, aby zajęcia z danego przedmiotu prowadziły osoby o właściwych kwalifikacjach, dorobku naukowym i posiadające doświadczenie praktyczne związane z kierunkiem studiów.

Jednoznaczna ocena spełnienia wymagań dotyczących minimum kadrowego dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu kształcenia

Uczelnia dysponuje wymaganym 10-osobowym minimum kadrowym dla poziomu i profilu kształcenia.

Ocena stabilności minimum kadrowego (częstotliwości zmian jego składu)

Minimum kadrowe jest stabilne zarówno w zakresie liczby nauczycieli je stanowiących, ich specyfiki, jak i zabezpieczenia procesu dydaktycznego. Ten stan w przypadku szkół niepublicznych jest pozytywnym ewenementem. Niektórzy nauczyciele akademicy są zatrudnieni w Uczelni od 15-20 lat. Dla wszystkich nauczycieli akademickich Uczelnia stanowi podstawowe miejsce pracy. Osoby zaliczone do minimum kadrowego zatrudnione są (na podstawie wykazu) od: 2008, 2014, 2008, 1998, 1994, 1998, 1997, 2003, 2001 i 1999 roku). Na tej podstawie można jednoznacznie stwierdzić, iż Uczelnia posiada bardzo stabilny trzon kadrowy.

Ocena spełnienia wymagań dotyczących relacji między liczbą nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe a liczbą studentów ocenianego kierunku studiów

Korzystnie przedstawia się stosunek liczby nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe dla ocenianego kierunku do liczby studentów na tym kierunku. Wymagania określone w § 17 ust. 1 pkt. 8 wyżej wymienionego rozporządzenia są spełnione i wynoszą 1:41 (wymagania określone w przepisach: 1:160) i jest to dobra proporcja, czterokrotnie przewyższająca relację prawem wymaganą. Struktura kwalifikacji tych nauczycieli akademickich umożliwia osiągnięcie założonych celów i efektów kształcenia.

Ocena prawidłowości obsady zajęć dydaktycznych z poszczególnych przedmiotów: ocena zgodności obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych reprezentowanych przez poszczególnych nauczycieli akademickich (w przypadku profilu praktycznego - ich doświadczenia zawodowego), ze szczegółowymi efektami kształcenia dla poszczególnych przedmiotów/modułów. W przypadku prowadzenia kształcenia na odległość: ocena przygotowania nauczycieli akademickich do realizacji zajęć dydaktycznych w tej formie

Nauczyciele akademicy legitymują się wymaganym wykształceniem i dorobkiem naukowym adekwatnym względem oferowanego profilu oraz koncepcji kształcenia (10 plus 21 wykładowców). Reprezentują oni przede wszystkim nauki ekonomiczne, a także nauki o polityce i historię. Wśród nich jest wielu specjalistów praktyków. Poziom naukowy i kwalifikacje dydaktyczne nauczycieli akademickich adekwatne są do realizowanego programu. Należy stwierdzić zgodność dyscyplin naukowych oraz tematyki dorobku naukowego, a zwłaszcza doświadczenia praktycznego ze szczegółowymi efektami kształcenia dla poszczególnych przedmiotów.

Ogólna ocena hospitowanych zajęć dydaktycznych

Zajęcia dydaktyczne prowadzone są na należyłym poziomie akademickim pod względem merytorycznym, jak i dydaktycznym. W procesie kształcenia wykorzystuje się nowoczesne techniki multimedialne. Podstawą nauczania jest karata przedmiotu. Studenci wykazali się dużą aktywnością i dobrym przygotowaniem.

Szczegółowe porównanie powierzonych poszczególnym nauczycielom akademickim (zwłaszcza zaliczonym do minimum kadrowego) zajęć dydaktycznych z ich dorobkiem naukowym nie budzi zastrzeżeń. Dużym walorem kadry dydaktycznej jest jej doświadczenie zawodowe i funkcjonowanie na styku nauka – biznes (wielu z nich jako doradcy i eksperci). Należy podkreślić, że Uczelnia dba o to, aby zajęcia z danego przedmiotu prowadziły osoby o właściwych kwalifikacjach, dorobku naukowym i posiadające doświadczenie praktyczne związane z kierunkiem studiów.

- 3) Jednostka prowadzi politykę kadrową sprzyjającą podnoszeniu kwalifikacji i zapewnia pracownikom warunki rozwoju naukowego i dydaktycznego, w tym także przez wymianę z uczelniami i jednostkami naukowo-badawczymi w kraju i za granicą

Ocena prowadzonej polityki kadrowej i jej spójności z założeniami rozwoju ocenianego kierunku studiów:

- *procedur i kryteriów doboru oraz weryfikacji nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów, ich przejrzystości i upowszechnienia*

Podstawowym celem polityki kadrowej Uczelni jest budowanie własnej kadry naukowo-dydaktycznej i dydaktycznej, zatrudnionej na pełnym etacie, dla której WSB stanowić będzie pierwsze i podstawowe miejsce pracy. Przy doborze kadry stosuje się procedurę konkursową jako formę poszukiwania i zatrudniania kadry na pierwszym etacie, co m.in. ma miejsce na kierunku „Stosunki międzynarodowe”. W strategii Uczelni podkreślono konieczność budowania własnego, silnie identyfikującego się z zespołu nauczycieli akademickich, co funkcjonuje w przypadku kadry prowadzącej zajęcia na ocenianym kierunku.

Procedury i kryteria doboru i oceny nauczycieli akademickich opisane są szczegółowo w Regulaminie i Uczelnianym Wewnętrznym Systemie Zapewniania Jakości Kształcenia. Dobór kadry odbywa się w oparciu o kompetencje dydaktyczne i naukowe oraz doświadczenie praktyczne i kompetencje uzyskane poza Uczelnią, zwłaszcza w instytucjach doradczych i eksperckich. Obowiązuje reguła powiązania zainteresowań i dorobku naukowego kadry z kierunkowymi efektami kształcenia oraz z konkretnymi przedmiotami z programu kształcenia. Bierze się pod uwagę jakość i atrakcyjność prowadzonych zajęć. Kwestie te są przedmiotem dyskusji i analiz w gronie zespołu dziekańskiego przy ustalaniu obsady zajęć dydaktycznych. Dokonania nauczycieli akademickich w dziedzinie rozwoju naukowego, dydaktyki i zadań organizacyjnych są opisywane w wypełnianym przez nich kwestionariuszu wykładowcy. Każdy wykładowca prowadzący zajęcia w ramach danego kierunku i specjalności studiów podlega okresowej ocenie, dokonywanej przez menedżera kierunku studiów („Stosunki międzynarodowe”), na podstawie arkusza oceny, uwzględniającego: opinie studentów, wyniki przeprowadzonych hospitacji zajęć, opinię metodyka, opinię pracownika Działu Organizacji Dydaktyki, opinię Dziekana Wydziału oraz opinię koordynatora przedmiotu. Uczelnia dba o powiązanie zainteresowań naukowych kadry z kierunkowymi efektami kształcenia, a także z konkretnymi przedmiotami z programu kształcenia, co potwierdza się w zdecydowanej większości przypadków. Podsumowując, procedury doboru i oceny kadry naukowo-dydaktycznej są właściwe.

- *systemu wspierania rozwoju kadry naukowo-dydaktycznej, w tym poprzez zapewnienie warunków do rozwoju naukowego i umiejętności dydaktycznych (urlupy naukowe, stypendia, staże, wymianę z uczelniami i jednostkami naukowo-badawczymi w kraju i za granicą), oraz ocena jego efektywności*

Pod względem formalnym Uczelnia posiada szereg instrumentów wspierających rozwój kadry naukowo-dydaktycznej. Najczęściej Uczelnia wspiera ten rozwój przede wszystkim poprzez: udział nauczycieli akademickich w krajowych i międzynarodowych (zagranicznych) konferencjach naukowych połączonych z wygłoszeniem referatów oraz opublikowaniem - afiliowanych przy WSB - artykułów w czasopismach naukowych punktowanych wg list MNiSW; pomoc w aplikowaniu o granty badawcze oraz udział w programach wymiany międzynarodowej oraz w uzyskaniu staży naukowych w zagranicznych ośrodkach akademickich.

Rozwój kadry naukowo-dydaktycznej na ocenianym kierunku jest umiarkowany (w latach 2010-2014 pracownicy zaliczani do minimum kadrowego uzyskali 1 tytuł profesora, brak było doktoratów i habilitacji).

- o *opinie prezentowane przez nauczycieli akademickich podczas spotkania z zespołem oceniającym, perspektywy rozwoju kierunku i ograniczenia w kontekście misji i strategii*

Opinie prezentowane przez nauczycieli akademickich podczas spotkania z ZO PKA (11.04.2015, godz. 15.00). W spotkaniu uczestniczyło 5 pracowników wizytowanego kierunku. Uwypuklono specyfikę kierunku „Stosunki międzynarodowe” w WSB w Poznaniu, a zwłaszcza podkreślano bardzo praktyczny wymiar tego kierunku oraz nachylenie na ekonomiczne aspekty stosunków międzynarodowych, co wpisuje się w oczekiwania studentów i nabywaną przez nich wiedzę, a w szczególności umiejętności i kompetencje (łączenie teorii z praktyką).

Pracownicy popierają decyzję władz Uczelni o przekształceniu istniejącego kierunku w „Handel międzynarodowy”, gdyż uważają, że formuła kierunku „Stosunki międzynarodowe” wyczerpała się. Aprobują ogólną strategię rozwoju uczelni. Sygnalizują spadek ogólnego i szczegółowego przygotowania studentów do nauki, obniżenia poziomu oceny oraz występowania postaw roszczeniowych.

Podkreślono wsparcie władz Uczelni w rozwoju naukowym oraz zbieżność problematyki badawczej z prowadzonymi przedmiotami. Badania prowadzone są indywidualnie i najczęściej we współpracy z innymi instytucjami naukowymi. Podkreślono ważność i konieczność istnienia zeszytów naukowych wydawanych przez uczelnię (wielu autorów spoza uczelni, 6 punktów). ZO zapoznał się z opiniami pracowników dotyczącymi elementów systemu jakości kształcenia (m.in. zatwierdzanie tematów prac dyplomowych oraz wspólne projekty dyplomowe). Podsumowując, spotkanie miało charakter swobodnej wymiany opinii.

W przypadku kolejnej oceny jakości kształcenia na danym kierunku studiów należy ocenić zmiany, ich wpływ na osiągnięte efekty i jakość kształcenia, odnieść się do stopnia realizacji zaleceń sformułowanych poprzednio lub efektów działań naprawczych. (do każdego podpunktu zgodnie z ocenami z poprzedniej wizytacji)

Załącznik nr 5. Nauczyciele akademicy realizujący zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów, w tym stanowiący minimum kadrowe

Załącznik nr 6 - Informacja o hospitowanych zajęciach i ich ocena

Ocena końcowa 4 kryterium ogólnego w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Liczba pracowników naukowo-dydaktycznych i struktura ich kwalifikacji umożliwiają osiągnięcie założonych celów kształcenia i efektów realizacji danego programu.
- 2) Dorobek naukowy i kwalifikacje dydaktyczne kadry, zwłaszcza tworzącej minimum kadrowe, są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia, zaś w procesie kształcenia uczestniczą nauczyciele z doświadczeniem praktycznym, związanym z danym kierunkiem studiów.
- 3) Uczelnia prowadzi politykę, która sprzyja stabilności kadry naukowo-dydaktycznej. Podejmuje działania na rzecz zapewnienia nauczycielom akademickim warunków rozwoju naukowego i dydaktycznego.

5. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa, którą dysponuje jednostka a możliwość realizacji zakładanych efektów kształcenia oraz prowadzonych badań naukowych

Uczelnia zapewnia bazę materialną, niezbędną do osiągnięcia końcowych efektów kształcenia na ocenianym kierunku studiów, a także uwzględniająca potrzeby osób niepełnosprawnych

Ocena stopnia dostosowania bazy dydaktycznej służącej realizacji procesu kształcenia na ocenianym kierunku studiów do możliwości osiągnięcia deklarowanych efektów kształcenia, w szczególności zapewniania dostępu do infrastruktury niezbędnej z uwagi na specyfikę kierunku (sale wykładowe, pracownie i laboratoria specjalistyczne oraz ich wyposażenie, dostęp do komputerów, Internetu, specjalistycznego oprogramowania, specjalistycznych baz danych, niezbędnego księgozbioru, w tym udostępnionego przez inne biblioteki, także wirtualnie). W przypadku stwierdzenia braków w tym zakresie należy wskazać w jaki sposób braki te mają wpływ na jakość kształcenia oraz jakie efekty kształcenia nie zostaną osiągnięte

Wyższa Szkoła Bankowa dysponuje 5 budynkami wykorzystywanymi dla potrzeb dydaktycznych. Łącznie w tych pięciu budynkach powierzchnia użytkowa wynosi 12285 metrów kwadratowych. Powierzchnia ta jest nie tylko wystarczająca, ale zbyt duża dla malejącej liczby studentów w WSB. Wystarczy podać, iż w roku akademickim 2012/2013 studiowało 312 studentów kierunku stosunki międzynarodowe, a w roku akademickim 2014/2015 było to tylko 152. We wszystkich wizytowanych budynkach znajdowała się odpowiednia infrastruktura pomocnicza zwiększająca komfort studiowania (punkty gastronomiczne, punkty xero itd.). Sale wykładowe są wyposażone w wystarczający sprzęt dydaktyczny. Posiadają ponadto dostęp do internetu, istnieje możliwość podłączenia do sieci komputerowej. Ponadto sale wykładowe posiadają nagłośnienie oraz klimatyzację. Biblioteka WSB jest umieszczona w odrębnym budynku i zawiera obszerny zbiór publikacji kierunkowych oraz zasobów umieszczonych w bazach internetowych. Jednakże specyfika studiów niestacjonarnych, oddalenie od budynku dydaktycznego oraz coraz większa zależność od internetu powodują, iż jest to taka instytucja, która jest stosunkowo rzadko odwiedzana. W trakcie spotkania ze studentami jeden z uczestników (studiujący na trzecim roku) przyznał się, iż nie tylko nigdy nie był, ale nawet nie wie, gdzie jest biblioteka. Z powyższego przeglądu zarówno budynków, jak i umieszczonych w nich sal dydaktycznych wynika, iż ich stan techniczny oraz wyposażenie służące celom dydaktycznym jest bez zarzutu.

Studenci obecni na spotkaniu z ZO pozytywnie odnieśli się do jakości sprzętu i wyposażenia sal dydaktycznych, w których odbywają się zajęcia na kierunku stosunki międzynarodowe. W opinii studentów baza dydaktyczna, jaką dysponuje Wyższa Szkoła Bankowa w Poznaniu, jest wystarczająca do zapewnienia odpowiedniej realizacji procesu kształcenia. Zasoby biblioteczne w ocenie studentów są odpowiednie do zapotrzebowania. Biblioteka funkcjonuje w godzinach, które pozwalają studentom wizytowanego kierunku na swobodne korzystanie z jej zasobów. Na terenie Uczelni studenci mają dostęp do bezprzewodowego Internetu. Udostępniane przez nauczycieli akademickich zasoby elektroniczne są z perspektywy studentów wysokiej jakości i wspomagają w odpowiedni sposób proces osiągnięcia

zamierzonych efektów kształcenia. Studenci mają dostęp do dodatkowych materiałów przy użyciu platformy Moodle.

Ocena bazy instytucji, w których prowadzone są zajęcia praktyczne oraz prawidłowości doboru miejsc odbywania praktyk

Studenci kierunku stosunki międzynarodowe odbywali praktyki w 88 instytucjach rozmieszczonych przede wszystkim w Poznaniu oraz innych miejscowościach znajdujących się w województwie wielkopolskim. Sporadycznie są to też instytucje funkcjonujące poza obszarem tegoż województwa, w tym i znacząco oddalone od siedziby uczelni (Lębork, Grodzisk Mazowiecki, Kostrzyń nad Odrą). Możliwości oceny przez pracowników uczelni bazy instytucji, w których prowadzone są praktyki są znikome.

Jednakże o wiele ważniejsze jest sprawdzenie doboru miejsca odbywania praktyk. Jak wynika ze spisu instytucji w których odbywane są praktyki, ogromna większość z nich zazwyczaj prowadzi działalność gospodarczą na skalę międzynarodową. Tym samym miejsce odbywania praktyk jest w tym przypadku uzasadnione. W kilku przypadkach są to banki (PKO BP, Bank Zachodni WBK, Bank Polskiej Spółdzielczości Oddział w Elku), gdzie zazwyczaj przepływy finansowe mają charakter krajowy. W kilku przypadkach były to podmioty gospodarcze lub publiczne o bardzo lokalnym charakterze (Biuro Obrotu Nieruchomościami w Poznaniu, Creator Zdrowia w Śremie, Handel Usługi w Lesznie, Ogrodnictwo Włoszakowice, Powiatowy Urząd Pracy w Koninie). Z powyższego wyliczenia wynika zatem z dużym prawdopodobieństwem, iż studenci kierunku stosunki międzynarodowe szczególnie studiujący w trybie niestacjonarnym odbywają praktyki w miejscu swojej pracy zawodowej.

Powyżej podane przykłady dowodzą, iż praktyki zawodowe nie są w sposób restrykcyjny traktowane jako element procesu dydaktycznego.

Baza instytucji w których odbywają się zajęcia praktyczne jest w ocenie studentów bardzo dobra, choć mogłaby być bardziej obszerna. Biuro Karier i Praktyk udostępnia bardzo dużą liczbę ofert praktyk, także płatnych, jednak tylko niewielka część z nich dotyczy bezpośrednio studentów kierunku stosunki międzynarodowe. Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym pozytywnie odnieśli się do wsparcia Uczelni w procesie doboru miejsc praktyk. W opinii studentów proces ten nie budzi żadnych wątpliwości, a instytucje w których odbywają się praktyki są dobrane zgodnie z kierunkiem ich studiów.

Ocena przystosowania infrastruktury dydaktycznej do potrzeb studentów niepełnosprawnych

Osoby niepełnosprawne poruszające się na wózkach inwalidzkich posiadają duże możliwości w miarę swobodnego funkcjonowania w większości budynków dydaktycznych. Pomimo tego, iż są to zazwyczaj budynki 3-kondygnacyjne zostały zamontowane windy. Uczelnia wyraża gotowość do odpowiedniego modyfikowania planów studiów. Istnieje też praktyka udzielania zgody na Indywidualny Tok Studiów oraz zmieniania sal na posiadające systemy nagłaśniania na żądanie osób niedosłyszących. Warto byłoby przeprowadzić odpowiednie zmiany w

zakresie architektury umożliwiające osobom niepełnosprawnym swobodne poruszanie się również w wszystkich budynkach uczelni. Poziom przystosowania infrastruktury dydaktycznej do potrzeb studentów niepełnosprawnych można potraktować jako w pełni satysfakcjonujący w budynku dydaktycznym, w którym odbywają się zajęcia z kierunku stosunki międzynarodowe.

W przypadku kolejnej oceny jakości kształcenia na danym kierunku studiów należy ocenić dokonane zmiany, odnieść się do stopnia realizacji zaleceń sformułowanych poprzednio, efektów działań naprawczych, a także ocenić wpływ zmian infrastruktury na możliwość osiągnięcia założonych efektów kształcenia i jego jakość

Ocena końcowa 5 kryterium ogólnego – w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego

Infrastruktura dydaktyczna znajduje się na poziomie całkowicie wystarczającym dla prawidłowego prowadzenia procesu dydaktycznego, a pod względem kryterium powierzchni użytkowej przypadającej na jednego studenta nawet z nadmiarem przekraczającym normy. Generalnie pozytywnie, ale z zastrzeżeniami, można też ocenić poziom przystosowania infrastruktury dydaktycznej dla potrzeb studentów niepełnosprawnych ruchowo. Infrastruktura dydaktyczna w opinii studentów jest wystarczająca i umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.

6. Badania naukowe prowadzone przez jednostkę w zakresie obszaru/obszarów kształcenia, do którego został przyporządkowany oceniany kierunek studiów

Rezultaty prowadzonych badań naukowych są wykorzystywane w procesie kształcenia; na kierunkach o profilu ogólnoakademickim jednostka stwarza studentom możliwość uczestnictwa w badaniach naukowych oraz zdobycia wiedzy i umiejętności przydatnych w pracy naukowo-badawczej

Ocena obligatoryjna jedynie dla studiów II stopnia i jednolitych magisterskich;

Nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia na kierunku „Stosunki międzynarodowe” swoją aktywność naukowo-badawczą koncentrują na międzynarodowych stosunkach ekonomicznych i finansowych bądź też na zagadnieniach *stricte* wewnątrz krajowych z zakresu ekonomii, finansów i zarządzania. Aplikują i realizują indywidualne oraz zespołowe projekty badawcze, których źródłem finansowania jest Uczelnia („Praktyka wdrażania reform emerytalnych w Chile i Polsce z perspektywy teorii innowacji”) lub zewnętrzni donatorzy, w tym instytucje międzynarodowe (grant przyznany przez Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki pt. „Innovative Entrepreneurship Education – Necessary Precondition for Future Prosperity”). Tematyka projektów badawczych jest dość luźno związana kierunkiem kształcenia.

Za duży pozytywny należy uznać skalę upowszechniania przez Uczelnię dorobku naukowego w artykułach publikowanych w punktowanych czasopismach naukowych, monografiach, podręcznikach, czy zwartych pracach naukowych. Uczelnia wydaje „Zeszyty Naukowe

Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu”, a także „Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Bankowej we Wrocławiu”, które mają charakter zeszytów monograficznych.

Z zakresu stosunków międzynarodowych, systemów politycznych i samorządu terytorialnego wydawnictwo uczelniane wydało 32 publikacje, w tym opracowania podręcznikowe jak np. „Międzynarodowe stosunki polityczne” czy „Międzynarodowe stosunki gospodarcze. Zarys teorii i polityki handlowej”. Część publikacji wydawanych jest w języku angielskim, a autorzy pochodzą także z innych krajowych uczelni oraz z zagranicy.

Kolejnym pozytywem jest przygotowywanie raportów, opinii, i ekspertyz na zlecenie różnych podmiotów gospodarczych i administracyjnych, których problematyka po części wpisuje się w stosunki międzynarodowe.

Trzeba podkreślić, że nauczyciele akademicki stanowiący minimum kadrowe na kierunku „Stosunki międzynarodowe”, oprócz publikowania w wydawnictwie uczelnianym, swój dorobek badawczy prezentują w uznanych krajowych i zagranicznych wydawnictwach oraz czasopismach naukowych.

Uczelnia prowadzi ożywioną współpracę międzynarodową w zakresie naukowym jak i edukacyjnym. Uczelniami partnerskimi WSB są: Matej Bel University Banská Bystrica (Słowacja) i Franklin University Columbus w Ohio (USA). Poza tym współpraca ta realizowana jest w ramach kilku programów: Erasmus, Program Fundusz Stypendialny i Szkoleniowy, Program Leonardo da Vinci (dla absolwentów), Fulbright Specialist Program. Uczelnia organizuje też staże i praktyki w przedsiębiorstwach Unii Europejskiej (np. w Irlandii, Wielkiej Brytanii, na Malcie i w Niemczech). Bardzo bogato przedstawia się oferta uczelni partnerskich w ramach programu Erasmus+ (w sumie 46 umów partnerskich). Warto podkreślić, że studenci wyjeżdżając w ramach programu Erasmus są zwolnieni z opłat czesnego w WSB i dodatkowo otrzymują stypendium. W roku akademickim 2012/2013 w ramach programu Erasmus wyjechało za granicę 4 studentów (1 student przyjechał z zagranicy) i 1 wykładowca kierunku „Stosunki międzynarodowe”, w roku akademickim 2013/2014 było to odpowiednio 5 studentów i 1 wykładowca, a w roku akademickim 2014/2015 brak było studentów, którzy wyjechali, a wśród wykładowców wyjechał 1. Liczby te należy uznać za satysfakcjonujące dla ocenianego kierunku, zważywszy na liczbę studiujących studentów. Korzystnie kształtuje się mobilność zagraniczna pracowników naukowo-dydaktycznych. W roku akademickim 2012/2013 3 nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe na kierunku „Stosunki międzynarodowe” odbyło staże zagraniczne, w roku akademickim 2013/2014 odpowiednio takich wyjazdów było 5 (uczelnie w Irlandii, Łotwie, Niemczech, Norwegii i Turcji). Poza tym prowadzą oni zajęcia za granicą (w każdym roku akademickim 1 pracownik). Studenci mają możliwość także uczestniczenia w zajęciach dydaktycznych prowadzonych przez wykładowców z zagranicy (w każdym roku akademickim, poza obecnym 1 wykładowca). Ponadto mają oni możliwość uczestniczenia w zajęciach prowadzonych w języku angielskim (9 przedmiotów powiązanych tematycznie z kierunkiem kształcenia, np. International Finance, Foreign Trade Transactions, International Marketing, International Management).

Na szczególne podkreślenie zasługuje udział studentów w grze symulacyjnej „Interculture 2.0” w ramach współpracy z Uniwersytetem im. Fryderyka Schillera w Jenie (Niemcy). Biorą

w niej udział studenci z uczelni z Bułgarii, Brazylii, Danii, Niemiec, Polski i Włoch. Gra ta uwzględnia różne aspekty działalności przedsiębiorstwa, co pozwala wykazać się nie tylko „twardymi” umiejętnościami, ale także tzw. *softs kills* z zakresu kompetencji społecznych czy międzykulturowych. Otrzymała ona nagrodę edukacyjną Niemieckiego Ministerstwa Oświaty i Badań Naukowych.

Zaangażowanie w badania naukowe i współpracę międzynarodową należy ocenić pozytywnie. Studenci mają możliwość zdobycia wiedzy i umiejętności przydatnych w pracy naukowo-badawczej.

Ocena wpływu prowadzonych w jednostce badań naukowych na realizowany proces dydaktyczny, w tym na kształtowanie programu kształcenia i indywidualizację nauczania, oraz ocena udziału studentów w badaniach naukowych i w prezentacji / publikacji ich wyników

Studenci otrzymują od pracowników naukowo-dydaktycznych informacje na temat prowadzonych w Uczelni badań naukowych, w tym także informacje w jaki sposób mogą zaangażować się w poszczególne badania. Na spotkaniu z Zespołem Oceniającym obecni byli wyłącznie studenci niestacjonarni, którzy nie brali udziału w badaniach naukowych głównie z powodu pracy zawodowej. Uczelnia stwarza studentom możliwość udziału w badaniach naukowych, a także wspiera studentów w prezentacji i publikacji wyników tych badań. Studenci kierunku stosunki międzynarodowe angażują się także w działalność naukową kół naukowych działających na WSB w Poznaniu. Działalność ta skupia się głównie na wyjazdach na konferencje oraz obozy naukowe. Jednakże w projektach badawczych realizowanych aktualnie przez nauczycieli akademickich na WFiB bezpośrednio nie uczestniczą studenci. Z drugiej strony, promotorzy prac i projektów dyplomowych pośrednio włączają dyplomantów w proces realizacji projektów badawczych poprzez oferowanie im tematów prac, w których podejmowane są częściowe zadania badawcze składające się na określony projekt badawczy.

W opinii Pełnomocnika Dziekana ds. Organizacji Studenckich studenci aktywnie uczestniczą w naukowej działalności organizacji studenckich funkcjonujących na WSB w Poznaniu, a Uczelnia stwarza im odpowiednie warunki do działania, co potwierdzili także przedstawiciele koła naukowego ERASMUS.

Ocena wpływu współpracy naukowej i badawczej z innymi uczelniami lub instytucjami z otoczenia gospodarczego i społecznego na proces dydaktyczny

Współpraca naukowa i badawcza z krajowymi i zagranicznymi uczelniami ma pośredni wpływ na kształt procesu dydaktycznego, głównie w zakresie innowacyjności, np. współpraca z uniwersytetem w Jenie (Niemcy) dotyczącym udziału studentów w międzynarodowym projekcie badawczym „Interculture 2.0”. W zapewnieniu odpowiednich treści i form kształcenia, odpowiadających koncepcji praktyczności duże znaczenie ma współpraca w ramach krajowego Programu Partnerstwa Biznesowego.

w przypadku, gdy przeprowadzana jest kolejna ocena jakości kształcenia na danym kierunku studiów należy ocenić ewentualną zmianę stopnia oddziaływania prowadzonych badań naukowych na proces rozwoju kierunku

Ocena końcowa 6 kryterium ogólnego – nie podlega ocenie

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego

Uczelnia prowadzi badania naukowe powiązane zakresem z kierunkiem studiów, aczkolwiek koncentrują się one na ekonomicznym wymiarze stosunków międzynarodowych. Pracownicy są aktywni w środowisku naukowym krajowym i zagranicznym. Uczelnia wspiera działalność naukową oraz ponosi jej koszty. Uczelnia umożliwia studentom udział w indywidualnych badaniach naukowych. Nauczyciele akademicy przekazują informacje o prowadzonych badaniach. Studenci stacjonarni angażują się w działalność naukową kół naukowych na Uczelni.

7. Wsparcie studentów w procesie uczenia się zapewniane przez Uczelnię

- 1) Zasady i procedury rekrutacji studentów są przejrzyste, uwzględniają zasadę równych szans i zapewniają właściwą selekcję kandydatów na dany kierunek studiów

Ocena czy zasady rekrutacji umożliwiają dobór kandydatów posiadających wiedzę i umiejętności niezbędne do uzyskania w procesie kształcenia zakładanych efektów kształcenia

Rekrutacja na studia odbywa się na zasadach wolnego naboru, przy czym zgodnie z Zasadami rekrutacji na studia I i II stopnia Wydziału Finansów i Bankowości w Poznaniu Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu w roku akademickim 2014/2015 kandydaci na studia II stopnia muszą dodatkowo posiadać dyplom ukończenia studiów I lub II stopnia lub jednolitych studiów magisterskich na określonych przez zarządzenie Dziekana obszarach/kierunkach. W przypadku gdy kandydat nie ukończył studiów przewidzianych we wspomnianym zarządzeniu, Przewodniczący Wydziałowej Komisji Rekrutacyjnej podejmuje decyzję dot. przyjęcia kandydata na studia.

Zasady rekrutacji na rok akademicki 2014/2015 zostały wprowadzone uchwałą Konwentu o numerze 87/2013 z dnia 31 maja 2013 roku, a więc zgodnie z Art. 169 ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Kandydaci składają w Biurze Rekrutacji wymagane przez Uczelnię dokumenty, po czym ich podania są rozpatrywane przez Wydziałową Komisję Rekrutacyjną. Limity przyjęć, kolejno dla studiów I i II stopnia, zostały określone przez Konwent.

Zasady rekrutacji na I stopień zostały tak skonstruowane, by zapewnić wszystkim kandydatom posiadającym świadectwo maturalne możliwość uzyskania statusu studenta kierunku stosunków międzynarodowych.

W opinii studentów obecnych na spotkaniu z ZO zasady rekrutacji na studia są przejrzyste i powszechnie dostępne, m.in. na stronie internetowej Uczelni. Z perspektywy studentów wszyscy kandydaci mają równe szanse w naborze, a wymagania rekrutacyjne są odpowiednie. W odniesieniu do potencjału dydaktycznego jednostki, zdaniem studentów, limit przyjęć jest odpowiedni.

Ocena czy nie zawierają regulacji dyskryminujących określoną grupę kandydatów

Zasady rekrutacji nie zawierają regulacji dyskryminujących jakąkolwiek grupę kandydatów.

Ocena zasad ustalania wielkości rekrutacji - uwzględnienie związku liczby rekrutowanych studentów z potencjałem dydaktycznym jednostki i jakością kształcenia

Ze względu na powiększający się generalny nadmiar podaży nad popytem (przewaga liczby miejsc oferowanych przez uczelnie wyższe nad liczbą maturzystów) brak jest jakichkolwiek przesłanek dla ustalania górnej wielkości rekrutacji. Przyjmowana liczba rekrutowanych studentów jest znacznie niższa od kadrowego i infrastrukturalnego potencjału dydaktycznego Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu.

Ocena prawidłowości określenia nakładu pracy i czasu niezbędnego do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia – ogólnych, specyficznych i szczegółowych (dla kierunku, poziomu kwalifikacji i profilu, modułu kształcenia)

Na kierunku stosunki międzynarodowe określono, iż jeden punkt ECTS odpowiada efektem kształcenia, których uzyskanie wymaga od studenta średnio 25-30 godzin pracy. Norma ta jest zgodna z ogólnie przyjętymi rozwiązaniami i może zostać zaakceptowana. Jednakże w trybie stacjonarnym przewidziano łączną liczbę godzin na studiach I stopnia w wysokości 1620 godzin i to przy założeniu, iż studia te mają charakter trójdzielnowy. Tym samym jest to nie tylko brak wykorzystania możliwości zwiększenia liczby godzin wynikających z przyjętej koncepcji kształcenia na tym kierunku, ale nawet znacznie niżej niż jest to obligatoryjnie przyjęte przy formułowaniu programów kształcenia. Konieczne jest zwiększenie liczby godzin kształcenia do minimum 1800 godzin. W trybie niestacjonarnym zaplanowano 1221 godzin i liczba ta może zostać generalnie zaakceptowana.

Proporcja zajęć do wyboru oraz obowiązkowych jest zgodna z obowiązującym prawem. Równie akceptowalne są proporcje poszczególnych rodzajów zajęć. Jednakże wśród tych rodzajów pojawiają się pozycje o charakterze nowatorskim. E-learning obejmuje 170 godzin zajęć na poziomie niestacjonarnym. Ta nowatorska forma prowadzenia zajęć wymaga nie tylko bardzo starannego i fachowego przygotowania przez osoby prowadzące, ale też i bardzo dokładnego i wielostronnego nadzoru pedagogicznego. W jeszcze większym stopniu uwaga ta dotyczy zajęć nazywanych projektami. Liczba godzin tego typu zajęć została określona na 167 na studiach niestacjonarnych. Tymczasem z analizy prac projektowych, jak i z wypowiedzi w czasie spotkania ze studentami wynika, że nie zostały dokładnie określone zakresy prac poszczególnych uczestników zespołów przygotowujących poszczególne projekty. Tym samym niemożliwe jest obiektywne ocenienie pracy pojedynczego studenta. Warto w powyższych kwestiach dokonać odpowiednich zmian.

Dla studentów nakład pracy potrzebny do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia jest określony prawidłowo. Przedstawione w sylabusach informacje dotyczące oszacowania wartości nakładu pracy własnej studenta i oszacowania wartości punktów ECTS wynikających z bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego są dobrane w odpowiedni sposób. Przypisane przedmiotom wartości punktów ECTS odpowiadają całkowitemu

nakładowi pracy, jaką student musi wykonać w celu osiągnięcia zamierzonych efektów kształcenia. Studenci potwierdzili, iż wyższe wartości punktów ECTS przypisanych do przedmiotu w rzeczywistości odnoszą się do wyższego poziomu trudności i czasu pracy jaki należy poświęcić na dany przedmiot.

- 2) System oceny osiągnięć studentów jest zorientowany na proces uczenia się, zawiera standardowe wymagania i zapewnia przejrzystość oraz obiektywizm formułowania ocen

Ocena czy system oceny osiągnięć studentów jest zorientowany na proces uczenia się, zapewnia przejrzystość i obiektywizm formułowania ocen, a wymagania w nim określone są wystandaryzowane

W opinii studentów system oceniania stosowany na wizytowanym kierunku jest przejrzysty i obiektywny. Nauczyciele akademicki na pierwszych zajęciach w semestrze określają zasady zaliczania i konsekwentnie je realizują. Studenci mają dostęp do prac zaliczeniowych i otrzymują informację zwrotną na temat popełnionych błędów. Wysoki poziom przepływu informacji między nauczycielami akademickimi, a studentami jest w opinii studentów elementem zwiększającym atrakcyjność studiowania na Wyższej Szkole Bankowej w Poznaniu. System oceniania zapewnia możliwość oceny stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia i sprzyja procesowi uczenia się. Studenci mają świadomość możliwości ubiegania się o egzamin komisyjny, jaką gwarantuje im §30 Regulaminu studiów Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu, jednak do tej pory nie korzystali z tego prawa, gdyż nie było takiej potrzeby.

Studenci aktywnie uczestniczą w procesie ewaluacji systemu oceny ich osiągnięć poprzez udział w ankietach dotyczących systemu oceny, a także poprzez wyrażanie opinii za pośrednictwem swoich przedstawicieli w organach kolegialnych i komisjach Uczelni. W opinii studentów stosowane przez WSB sposoby ewaluacji systemu oceny osiągnięć są skuteczne, dzięki czemu system oceny osiągnięć funkcjonuje w sposób prawidłowy. Stosowane metody oceny osiągania efektów kształcenia są zdaniem studentów sprawiedliwe, jednolite wobec wszystkich studentów, a także z ich perspektywy w odpowiedni sposób uwzględniają poszczególne kategorie efektów kształcenia.

- 3) Struktura i organizacja programu ocenianego kierunku studiów sprzyja krajowej i międzynarodowej mobilności studentów

Ocena możliwości mobilności studentów stworzonych przez plan studiów i organizację procesu kształcenia na ocenianym kierunku)

Studenci posiadali wiedzę na temat systemu ECTS, plan i organizacja procesu kształcenia umożliwiają im udział w programach wymiany krajowej i zagranicznej. Punkty ECTS przewidziane w programie kształcenia są zdaniem studentów dobrze oszacowane, ponadto osoby zainteresowane programami wymiany międzynarodowej pozytywnie odniosły się do oszacowania punktów ECTS w kontekście kompatybilności programu kształcenia na WSB z innymi uczelniami zagranicznymi. Studenci wiedzą w jaki sposób funkcjonuje system ECTS

w kraju i za granicą oraz są świadomi możliwości wynikających z funkcjonowania procesu bolońskiego.

Proces uznawania dorobku akademickiego po powrocie z programów wymiany zagranicznej funkcjonuje w sposób prawidłowy. Studenci już na etapie wyboru programu wymiany ustalają z Działem Współpracy z Zagranicą oraz Prodziekanem Wydziału szczegółowy program i otrzymują wszelką pomoc związaną z dokumentacją, dzięki czemu nie mają problemów administracyjnych po powrocie na Uczelnię. W przypadku wystąpienia różnic programowych Dziekan przedłuża studentom czas trwania sesji egzaminacyjnej, a w przypadku braku realizacji kursu z programu kształcenia, wyznacza przedmiot do realizacji w innym semestrze studiów, indywidualizując w ten sposób program kształcenia.

Ocena działań wspierających mobilność studentów, w tym związanych z popularyzacją wiedzy na temat systemu ECTS, kraju jak i za granicą

Studenci pozytywnie odnieśli się do jakości lektoratów realizowanych w ramach wizytowanego kierunku. W opinii studentów wysoka jakość lektoratów sprzyja zagranicznej mobilności, a podział na grupy ze względu na poziom języka umożliwia odpowiednie dopasowanie zajęć do poziomu grupy.

Ocena wpływu współpracy międzynarodowej prowadzonej przez jednostkę na możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia (wymiana studentów, udział studentów w badaniach realizowanych w ramach tej współpracy))

WSB posiada 46 umów bilateralnych z uczelniami zagranicznymi w ramach programu Erasmus. Umożliwiają one przeprowadzenie wymiany na poziomie rocznym 35 wykładowców oraz ponad 100 miejsc dla studentów. Możliwości te są wykorzystywane również przez studentów kierunku stosunki międzynarodowe. Łącznie skorzystało z tej możliwości ponad 430 studentów WSB. Jest to tym bardziej możliwe, iż WSB posiada przyznaną przez Komisję Europejską Kartę EUC upoważniającą do wnioskowania o fundusze na realizację projektów wielostronnych Erasmusa oraz o fundusze na działania zdecentralizowane.

WSB realizuje również dwa inne programy: Program Leonardo da Vinci (adresowany do absolwentów, a dotyczący staży zagranicznych) oraz Fulbright Specialist Program (wspierający powiązania między naukowcami amerykańskimi oraz instytucjami zagranicznymi).

Uczelnia informuje studentów o możliwościach udziału w programach wymiany międzynarodowej poprzez spotkania, plakaty oraz informacje dostępne po zalogowaniu w extranecie Uczelni oraz podczas zajęć z języka obcego. Studenci mają możliwość ubiegania się o staże zagraniczne. W poprzednim roku akademickim 5 studentów WSB w Poznaniu wyjechało za granicę w ramach programu Erasmus, natomiast żaden student nie przyjechał z zagranicy w ramach wymiany. Studenci wyrazili zainteresowanie udziałem w programach wymiany międzynarodowej, także pozytywnie odnieśli się do zasad i trybu rekrutacji do tych programów. Rekrutacja obejmuje sprawdzenie znajomości języka obcego w mowie i piśmie, a także rozmowę rekrutacyjną. W opinii studentów oferta programów wymiany na WSB w

Poznaniu jest atrakcyjna. Uczelnia planuje w najbliższym czasie poszerzenie oferty, co może pozytywnie wpłynąć na zwiększenie zainteresowania studentów udziałem w programach wymiany.

- 4) System pomocy naukowej, dydaktycznej i materialnej sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów oraz skutecznemu osiągnięciu założonych efektów kształcenia

Ocena systemu opieki naukowej i dydaktycznej nad studentami ocenianego kierunku studiów, w tym wspomagania studentów w procesie uczenia się: bez udziału nauczycieli akademickich oraz z wykorzystaniem technik i metod kształcenia na odległość

Studenci ocenili kontakt z nauczycielami akademickimi jako bardzo dobry. Z prowadzącymi zajęcia studenci kontaktują się osobiście podczas konsultacji lub między zajęciami, a także przy użyciu poczty elektronicznej. W ocenie studentów dostępność nauczycieli akademickich jest wystarczająca i dobrze dopasowana do ich potrzeb.

Nauczyciele akademicy udostępniają studentom materiały, także w formie elektronicznej, które studenci określają jako przydatne w procesie uczenia się. Część materiałów jest udostępniana na platformie Moodle funkcjonującej na Uczelni. Podczas pierwszych zajęć w semestrze nauczyciele akademicy, którzy wykorzystują platformę Moodle, prezentują studentom funkcjonowanie systemu, dzięki czemu studenci nie mają problemów z jego obsługą. Studenci pozytywnie odnieśli się do ilości dodatkowych materiałów wspomagających naukę oraz określili ich jakość jako bardzo dobrą.

W opinii studentów zmian wymaga organizacja procesu dyplomowania, w zakresie projektów zespołowych. Zdaniem studentów biorąc pod uwagę niestacjonarną formę studiów projekty zespołowe są mniej adekwatne do ich potrzeb niż indywidualna praca dyplomowa. Istnieje możliwość indywidualnej realizacji pracy dyplomowej, jednak niewielu chętnych ją otrzymuje. Zaleca się Uczelni zbadanie potrzeb studentów w tym zakresie i analizę zgłoszonych przez studentów uwag. Studenci pozytywnie odnieśli się do innych aspektów procesu dyplomowania. Współpraca z opiekunami prac dyplomowych jest w opinii studentów bardzo dobra. Forma odbywających się seminariów dyplomowych jest wystarczająca dla potrzeb studentów.

W opinii studentów obsługa administracyjna w Uczelni funkcjonuje w sposób prawidłowy. Studenci, dzięki informacją zawartym w extranecie oraz przedstawianym podczas cyklicznych spotkań informacyjnych, mają pełną wiedzę na temat organizacji procesu kształcenia w Uczelni.

Ocena kompletności informacji zawartych w programach poszczególnych przedmiotów (sylabusach) i ich przydatności studentom w procesie uczenia się.

Sylabusy zawierają informacje dotyczące wymagań wstępnych w odniesieniu do efektów kształcenia innych przedmiotów, założenia i cele kształcenia, efekty kształcenia opisane w szczegółowy sposób, treści zajęć, stosowane metody dydaktyczne, literaturę, sposób zaliczenia przedmiotu i zasady zaliczenia, a także opis sposobu sprawdzenia osiągnięcia

efektów kształcenia z uwzględnieniem informacji, który metody są stosowane do sprawdzania poszczególnych efektów kształcenia. Informacje w kartach przedmiotów są kompletne i w opinii studentów przydatne w procesie uczenia się. Studenci są zapoznawani z sylabusami podczas pierwszych zajęć w semestrze, mają także do nich dostęp przez extranet Uczelni. Studenci potwierdzili, że nauczyciele akademicki prezentują im treść sylabusów, a oni sami chętnie z nich korzystają.

Ocena przydatności zalecanych materiałów dydaktycznych do realizacji zakładanych celów i efektów kształcenia

W opinii studentów zalecane przez nauczycieli akademickich materiały dydaktyczne są przydatne w procesie uczenia się i wspomagają realizację zakładanych celów i efektów kształcenia.

Ocena mechanizmów motywujących studentów do osiągnięcia lepszych efektów kształcenia i ich skuteczności

Na Uczelni bardzo dobrze funkcjonują mechanizmy motywujące studentów do osiągnięcia lepszych efektów kształcenia. Już na pierwszym roku studiów studenci mają możliwość ubiegania się o zakwalifikowanie do programu VIS (Very Important Student) dzięki któremu mają możliwość zwolnienia z opłat na I i II semestrze studiów na podstawie wyników na świadectwie szkoły ponadgimnazjalnej, osiągnięć z tego okresu lub osiągnięć w konkursach pod patronatem WSB, a także na podstawie wyników nauki na I semestrze studiów. Elementem programu VIS jest także MAXIMUS w ramach którego studenci mogą otrzymywać dodatkowe stypendium. Dodatkowo studenci będący członkami programu VIS-MAXIMUS są zobowiązani do działalności informacyjnej w zakresie sytuacji naukowej i socjalnej wśród wszystkich studentów WSB w Poznaniu, co przekłada się także na osiągnięcie lepszych efektów kształcenia przez innych studentów.

Ponadto studenci mogą starać się o przyznanie stypendium rektora i stypendium ministra za wybitne osiągnięcia, zgodnie z Art. 173 ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. W opinii studentów kryteria przyznawania stypendiów rektora są przejrzyste. W procesie przyznawania stypendiów rektora dla najlepszych studentów uwzględnia się wyniki w nauce, osiągnięcia naukowe (publikacje naukowe, udział w pracach kół naukowych, udział w konferencjach, udział w pracach zespołów badawczych), sportowe oraz artystyczne. Studenci pozytywnie odnieśli się do motywacyjnej roli stypendium rektora dla najlepszych studentów.

Ocena zakresu opieki materialnej i socjalnej oferowanej studentom ocenianego kierunku studiów.

System opieki materialnej i socjalnej jest opisany przede wszystkim w regulaminie przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu wprowadzonego zarządzeniem rektora nr 19/2014 z dnia 18 września 2014 roku ze zmianami z dnia 18 listopada 2014 roku wprowadzonymi zarządzeniem rektora nr 28/2014 w porozumieniu z uczelnianym organem samorządu studenckiego. Regulamin ten

uwzględnia wszystkie formy pomocy materialnej przewidziane prawem. Studenci potwierdzili, że świadczenia pomocy materialnej są wypłacane terminowo, a wszystkie informacje dotyczące stypendiów są publikowane w Extranecie Uczelni. Studenci pozytywnie odnieśli się do poziomu obsługi administracyjnej związanej z systemem opieki materialnej i socjalnej. W ramach struktury systemu pomocy materialnej funkcjonują Wydziałowe Komisje Stypendialne oraz Odwoławcza Komisja Stypendialna. Skład tych komisji jest zgodny z art. 177 ust. 3 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. W opinii przedstawicieli samorządu studenckiego komisje stypendialne funkcjonują w sposób prawidłowy, co potwierdzili także studenci kierunku stosunki międzynarodowe obecni na spotkaniu z ZO.

W Uczelni funkcjonuje samorząd studencki, który organizuje dla studentów wydarzenia kulturalne i społeczne, a także współpracuje z działającymi w WSB w Poznaniu kołami naukowymi. Samorząd studencki ma możliwość realizacji własnych inicjatyw, wśród których znajdują się także cykle szkoleń związanych z tematem zakładania działalności gospodarczej. Szkolenia te cieszą się zainteresowaniem studentów i są przez nich dobrze oceniane. Uczelnia wspiera działania samorządu studenckiego m.in. poprzez wsparcie finansowe i organizacyjne dla inicjatyw samorządu.

Ocena działalności uczelni/jednostki wspierającej rozwój zawodowy, kulturowy i społeczny studentów)

W Uczelni funkcjonuje Biuro Karier i Praktyk, które aktywnie wspiera rozwój zawodowy studentów. Organizowane są darmowe kursy i szkolenia wzmacniające umiejętności miękkie studentów. Studenci mają możliwość skorzystania z indywidualnego doradztwa zawodowego, czy też indywidualnych sesji coachingowych. Odbywają się także Targi Pracy i Targi Kariery podczas których studenci mają możliwość wzięcia udziału w próbnym rozmowach kwalifikacyjnych, mogą skonsultować treść swoich życiorysów zawodowych, a także zapoznać się z ofertami pracodawców. Studenci pozytywnie odnieśli się do działalności Biura Karier i Praktyk, podkreślili, że wszystkie informacje dotyczące inicjatyw organizowanych na WSB mogą znaleźć w extranecie. Dodatkowo prowadzona jest szeroka baza ofert pracy, praktyk i staży. Studenci potwierdzili korzystanie z tej bazy.

Opinie studentów prezentowane podczas spotkania z zespołem oceniającym, wskazujące przez nich mocne i słabe strony procesu kształcenia, poziom zadowolenia z systemu opieki naukowej, dydaktycznej, materialnej i socjalnej

W spotkaniu ZO PKA (11.04.2015, godz. 13.00 uczestniczyło 17 studentów wizytowanego kierunku (16 studentów II roku i 1 student III roku studiów niestacjonarnych). Ich opinia o warunkach studiowania, kontaktach z pracownikami naukowymi i obsłudze administracyjnej była co najmniej pozytywna. Uważają, że ich oczekiwania dotyczące wiedzy, umiejętności i kompetencji są spełniane (m.in.: uzyskują nie tylko „suchą” teorię, ale i wiedzę praktyczną; zajęcia z praktykami z biznesu międzynarodowego; różne formy uczestnictwa w zajęciach). W ocenie studentów Uczelnia prowadzi studia na kierunku „Stosunki międzynarodowe” na dobrym poziomie i właściwie przygotowuje ich do pracy zawodowej.

Studenci chcieliby kontynuować naukę na studiach II stopnia tego kierunku (brak w ofercie). Podkreślili umiarkowaną wysokość opłat za studia, zwłaszcza w porównaniu z jakością edukacji. Poza tym zaznaczyli, że możliwość uzyskiwanych stypendiów (wysoka średnia) przewyższa opłaty za naukę (co ma miejsce w praktyce).

Studenci zwrócili uwagę na: występujące „okienka” między zajęciami; odbywanie niekiedy zajęć w budynkach oddalonych od siebie; brak możliwości wyboru specjalności (ze względu na małą liczbę studentów).

Pozytywnie studenci ocenili pracę Dziekanatu, gdzie ich sprawy załatwiane są sprawnie i rzetelnie. Szczególnie podkreślano łatwość komunikowania się z wykładowcami i ich otwartość na dyskusję oraz wskazano na wysoki poziom prowadzonych zajęć. Potrzebne informacje na temat studiowania oraz studiowanych przedmiotów w znacznym zakresie pozyskują ze strony internetowej Uczelni.

Spotkanie ze studentami było bardzo żywe i szczere. Najczęściej o istnieniu tego kierunku studiów decydowały następujące kanały informacyjne: internet, ogłoszenie w centrum handlowym, informacje od krewnych bądź znajomych. O wyborze kierunku studiów decydowało według nich przede wszystkim możliwość nabycia wiedzy praktycznej dotyczącej handlu zagranicznego. Na pytanie o znane im czasopisma z zakresu stosunków międzynarodowych podali przykład Forbes. Ich wiedza także o społecznej specyfice kierunku stosunki międzynarodowe jest dość niewielka.

Generalne opinie studentów były bardzo pozytywne. Studenci wskazywali na szereg umiejętności nabywanych przez nich w procesie studiowania przy czym nie były one tożsame z efektami kształcenia dla kierunku stosunki międzynarodowe. Najczęściej wymieniali: umiejętność wystąpień publicznych, negocjacji, dyskusji i interpretacji tekstu. Studenci wiedzieli co to jest Erasmus i Most, ale nikt nie potwierdził, by skorzystał z tej formy zdobywania wiedzy, nie podano też przykładów skorzystania z tych programów.

Do negatywów zaliczano odległości pomiędzy budynkami, w których odbywają się zajęcia, umieszczenie biblioteki poza budynkami dydaktycznymi, uruchamianie tylko jednej specjalności ze względu na małą liczbę studentów.

Wśród mocnych stron studenci wymienili przede wszystkim sprawnie funkcjonujący system wsparcia materialnego, który motywuje ich do osiągania lepszych efektów kształcenia. Za słabe strony studenci uznali brak studiów drugiego stopnia, brak rzeczywistego wyboru specjalności oraz zbyt krótkie przerwy między zajęciami, które utrudniają terminowe przechodzenie między budynkami Uczelni.

Ocena poziomu zadowolenia z systemu opieki naukowej, dydaktycznej, materialnej i socjalnej oraz sposobu rozstrzygania skarg i rozpatrywania wniosków zgłaszanych przez studentów

Studenci są zadowoleni z funkcjonowania systemu opieki naukowej i dydaktycznej na Uczelni. Świadczenia są wypłacane terminowo. Studenci pozytywnie odnieśli się do poziomu obsługi administracyjnej na Uczelni, także w przypadku jednostek uczelni odpowiedzialnych za pomoc materialną dla studentów. System rozpatrywania skarg i rozwiązywania sytuacji

konfliktowych funkcjonuje zgodnie z oczekiwaniami studentów. Odbywają się dyżury prodziekanów podczas których studenci mogą zgłaszać wszelkie skargi.

W przypadku, gdy przeprowadzana jest kolejna ocena jakości kształcenia na danym kierunku studiów należy ocenić dokonane zmiany, efekty działań naprawczych, odnieść się do stopnia realizacji zaleceń sformułowanych poprzednio. (do każdego podpunktu zgodnie z ocenami z poprzedniej wizytacji)

Ocena końcowa 7 kryterium ogólnego – w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Procedury rekrutacji są dla studentów przejrzyste. Rekrutacja odbywa się na zasadach wolnego naboru i nie dyskryminuje żadnej grupy kandydatów. Informacje dotyczące rekrutacji są powszechnie dostępne.
- 2) System oceny efektów kształcenia na Wyższej Szkole Bankowej w Poznaniu jest przejrzysty i obiektywny. Warunki zaliczania są przedstawiane przez nauczycieli akademickich na pierwszych zajęciach w semestrze i są konsekwentnie przez nich realizowane. Zmiany wymaga rozplanowanie zajęć.
- 3) Uczelnia umożliwia studentom udział w programach międzynarodowej. Struktura programu kształcenia sprzyja krajowej i międzynarodowej mobilności studentów. Oferta programów wymiany jest w opinii studentów atrakcyjna.
- 4) System pomocy naukowej i dydaktycznej sprzyja rozwojowi naukowemu i zawodowemu studentów. Na Uczelni funkcjonuje bardzo dobrze rozwinięty system pomocy materialnej. Na wyróżnienie zasługują systemy motywowania studentów do osiągania lepszych efektów kształcenia, w szczególności program VIS. Poziom obsługi administracyjnej i dostępności informacji o procesie kształcenia i systemie pomocy materialnej jest w opinii studentów odpowiedni. Proces dyplomowania jest ukierunkowany na projekty zespołowe, podczas gdy studenci są zainteresowani indywidualną realizacją prac dyplomowych.

8. Jednostka rozwija wewnętrzny system zapewniania jakości zorientowany na osiągnięcie wysokiej kultury jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów

- 1) Jednostka wypracowała przejrzystą strukturę zarządzania kierunkiem studiów oraz dokonuje systematycznej, kompleksowej oceny efektów kształcenia; wyniki tej oceny stanowią podstawę rewizji programu studiów oraz metod jego realizacji zorientowanej na doskonalenie jakości jego końcowych efektów

W celu zapewnienia wysokiej jakości kształcenia na Wydziale Finansów i Bankowości Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu wprowadzony został Zarządzeniem nr 6/1/2014 Dziekana Wydziału Finansów i Bankowości Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu z dnia 24 czerwca 2014 r. Wydziałowy Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia zwany dalej WSZJK. System funkcjonuje w oparciu o dokumenty takie jak:

1. Ustawę Prawo o szkolnictwie wyższym;
2. Rozporządzenie ministra ds. szkolnictwa wyższego;
3. Statut Uczelni;

4. Regulaminy Uczelni;
5. Uchwały organów kolegialnych;
6. Zarządzenia organów jednoosobowych;
7. Decyzje organów jednoosobowych;
8. Innych decyzji określonych w WSZJK.

Celami WSZJK są: diagnoza istniejącego stanu jakości kształcenia na wszystkich kierunkach studiów, doskonalenie procesów jakości kształcenia poprzez ich weryfikację i stałą modyfikację, zapewnianie realizacji poszczególnych procedur i procesów związanych z jakością kształcenia i stałe ich monitorowanie, opracowanie szczegółowych procedur i procesów zapewniających odpowiednią jakość kształcenia dla poszczególnych stopni, form i profili kształcenia; właściwa realizacja procesu dydaktycznego, wspieranie rozwoju metod dydaktycznych, dostarczanie informacji zarządczej dotyczącej jakości procesu dydaktycznego oraz porównywalności realizowanych działań projakościowych w Grupie WSB celem stałej poprawy jakości kształcenia.

Nadzór nad Wydziałowym WSZJK sprawuje dziekan wydziału. Dla realizacji zadań wynikających z WSZJK dziekan działa przy pomocy: komisji Rady Wydziału; prodziekana odpowiedzialnego za jakość kształcenia; menedżerów kierunków i zespoły dydaktyczne; koordynatorów przedmiotu; kierowników działów odpowiedzialnych za poszczególne obszary administracyjne związane z kształceniem; zakładu Metodyki Nauczania, a także zespołów roboczych związanych z WSZJK powoływanych przez dziekana

Zapewnianie odpowiedniej jakości kadry dydaktycznej następuje dzięki uwzględnieniu w procesie obsady zajęć dydaktycznych wyników zastosowania następujących instrumentów:

1. Szkolenia kadry dydaktycznej
2. Hospitacje zajęć:
 - doradczo-doskonalące,
 - kontrolno-oceniające,
 - interwencyjny.
3. Ankietyzacja zajęć
4. Okresowa ocena pracownicza

Szkolenia kadry dydaktycznej

- Szkolenia kadry dydaktycznej organizuje ZMN,
- Szkolenia mogą mieć postać szkoleń okresowych i szkoleń doraźnych,
- Szkolenia okresowe organizowane przez ZMN mają postać:
 - szkoleń w formie warsztatów metodycznych,
 - szkoleń z obsługi platformy Moodle.
- Dziekan/Prodziekan może zlecić przeprowadzenia szkolenia innym podmiotom,
- Każda osoba prowadząca po raz pierwszy zajęcia w WSB powinna odbyć szkolenie podstawowe,
- Szkolenie podstawowe w uzasadnionych przypadkach może przeprowadzić Koordynator przedmiotu,
- Dziekan/Prodziekan może zlecić przeprowadzenia szkolenia innym podmiotom.

Ważną rolę w podnoszeniu umiejętności dydaktycznych pracowników i doskonalenia ich umiejętności w zakresie nowoczesnych i aktywnych metod i technik nauczania odgrywa Zakład Metodyki Nauczania.

Nauczyciele akademicy biorą udział w szkoleniach dydaktycznych. Informacje o tych szkoleniach na bieżąco podawane są w Internecie i przez Internet odbywają się zapisy na te szkolenia. Pozytywną rolę w zakresie procesu dydaktycznego spełnia opracowanie „ABC wykładowcy”, z którym zapoznają się pracownicy akademicy, a także studenci (dostępne on-line i w wersji drukowanej).

Hospitacje zajęć

Zasady przeprowadzania hospitacji merytorycznych określa uchwała Rady Wydziału Finansów i Bankowości Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu z dnia 26.05.2010 roku w sprawie przyjęcia zasad przeprowadzania hospitacji na Wydziale Finansów i Bankowości.

Konstrukcja arkusza hospitacji zajęć dydaktycznych jest właściwa. Dokumentacja hospitacji nie jest pokaźna (kilka hospitacji).

Ankietyzacja zajęć

1. Ankietyzacja zajęć dotyczy wszystkich przedmiotów prowadzonych na WFIB.
2. Ankietyzacja studentów następuje za pośrednictwem Extranetu w formie elektronicznej.
3. W uzasadnionych przypadkach Dziekan/Prodziekan może zlecić przeprowadzenie ankiety doraźnej w formie papierowej.
4. Wyniki ankiet stanowią element brany pod uwagę w procesie obsady zajęć dokonywanej przez Menedżera kierunku oraz Dział Obsługi Dydaktyki.
5. Opinia Prodziekan ds. Jakości Kształcenia w zakresie analizy wyników ankiet w odniesieniu do poszczególnych wykładowców akademickich ma charakter uzupełniający.
6. Ostateczną decyzję w sprawie obsady zajęć dydaktycznych przy uwzględnieniu wyników ankiet podejmuje Dziekan WFiB.

Ankieta dydaktyczna jest właściwie skonstruowana (8 pytań dotyczących zajęć, jedno dotyczące częstotliwości uczęszczania na zajęcia oraz miejsce na uwagi). Aby zachęcić studentów do wypełniania ankiet wprowadzono nagrody w Konkursie „Ocena zajęć dydaktycznych”. Z uwagi na niski poziom zwrotu ankiet poprzez internetowy Extranet rozważa się możliwość wprowadzenia tradycyjnego papierowego ich wypełniania.

Okresowa ocena pracownicza

1. Wszyscy pracownicy naukowcy, naukowo-dydaktyczni, dydaktyczni i dyplomowani bibliotekarze podlegają okresowej ocenie zgodnie z wymogami prawa.
2. Ocena dokonywana jest przez Wydziałową Komisję ds. Oceny Pracowników Naukowych, Naukowo-Dydaktycznych, Dydaktycznych i Bibliotekarzy Dyplomowanych powołaną przez Rektora WSB w Poznaniu na wniosek Dziekana właściwego wydziału.
3. Podstawą oceny jest wypełniony przez pracownika kwestionariusz oceny.

4. Elementem składowym oceny okresowej pracownika są dane uzyskiwane bezpośrednio przez Komisję od poszczególnych organów uczelnianych w zakresie ocen z hospitacji oraz ocen w ankietach studentów.
5. Komisja może wciąć pod uwagę inne przejawy działalności pracownika w obszarze dydaktycznym.

Wyniki okresowej oceny pracowniczey są brane pod uwagę w procesie dokonywania obsady zajęć dydaktycznych. Założenie, że każdy pracownik naukowo-dydaktyczny podlega semestralnej ocenie nie znajduje w pełni potwierdzenia w dokumentacji.

Ocena działań zmierzających do zapewnienia wysokiej jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów.

Wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia jest opracowany i realizowany zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz według dobrych praktyk akademickich, w tym także w oparciu o doświadczenie innych uczelni. WSZJK uwzględnia także wymogi wynikające z tytułu uzyskanych akredytacji międzynarodowych (amerykańskich).

Pozytywnie należy ocenić założenia WSZJK dotyczące: procedury określania efektów kształcenia oraz monitorowania ich realizacji, systemu oceny prac zaliczeniowych, projektowych, egzaminacyjnych, systemu weryfikacji efektów uzyskanych w wyniku odbycia praktyk/stażu, systemu sprawdzania końcowych efektów (proces dyplomowania), kształcenia na odległość, udziału interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w procesie określania i weryfikacji zakładanych efektów kształcenia, mechanizmów mających na celu doskonalenie programu kształcenia i jego efektów, systemu zapobiegania zjawiskom patologicznym, związanym z procesem kształcenia.

Ocena przejrzystości struktury zarządzania procesem dydaktycznym na ocenianym kierunku studiów, a także systematyczności i kompleksowości przeprowadzanych ocen i analiz osiąganych efektów kształcenia, stanowiących podstawę doskonalenia programu kształcenia tj. efektów kształcenia, programu studiów oraz metod jego realizacji)

Struktura WSZJK skonstruowana jest tak, aby zapewniać jakość programów kształcenia, jakość kadry dydaktycznej i jakość dydaktyki. Zadania podmiotów i organów Uczelni w tym względzie są bardzo dokładnie podzielone. W ramach prac nad doskonaleniem jakości kształcenia na Wydziale w strukturze WSZJK powołano menedżerów kierunków, pełniących jednocześnie rolę kierowników zakładów dydaktycznych, przypisanych do określonych kierunków studiów (novum w strukturze WSZJK). W przypadku ocenianego kierunku jest to Zakład Dydaktyczny Stosunków Międzynarodowych pod kierunkiem Menedżera Kierunku Stosunki Międzynarodowe. Na uwagę zasługuje rola menedżera, w gestii którego znajduje się wiele kwestii dotyczących jakości kształcenia (m.in. tworzenie i modernizacja koncepcji kierunku studiów; merytoryczny nadzór nad treściami programów studiów i przedmiotów; przygotowanie propozycji obsady prowadzących zajęcia; przeprowadzanie hospitacji zajęć; dokonywanie semestralnej oceny nauczycieli akademickich).

Uczelniany system pomiaru kierunkowych efektów kształcenia powstał w oparciu o współpracę z Franklin University oraz amerykańską akredytacją IACBE (The International Assembly for Collegiate Business Education). Jest on w fazie wdrażania i stanowi ważny element zapewniania jakości kształcenia.

Pomiar bezpośredni dotyczy prac etapowych, zaś pomiar pośredni: ankietyzacji, hospitacji, badań jakościowych grupy zajęciowej studentów lub grupy studentów danego kierunku oraz badań atrybutów marki (tzw. BAM). Konstrukcja narzędzi analitycznych dotyczących osiągania efektów kształcenia można uznać za przykładową.

Podsumowując, funkcjonowanie systemu WSZJK cechuje się kompleksowością i systematycznością podejmowanych działań w zakresie przeprowadzanych ocen i analiz osiąganych efektów kształcenia. Stanowi to podstawę doskonalenia efektów kształcenia, programu studiów oraz metod jego realizacji.

Ocena efektywności systemu zapewnienia jakości kształcenia w zakresie analizy efektów kształcenia i mechanizmów służących monitorowaniu i doskonaleniu programu kształcenia,

W Uczelni ewaluacja systemu WSZJK ma charakter kompleksowy w oparciu o działania o charakterze okresowym i stałym, co pozwala na skuteczne monitorowanie osiągania efektów kształcenia. Narzędziami okresowej oceny skuteczności WSZJK są: ankiety studenckie (raz w semestrze), ankiety BAM (raz w roku), spotkania ze studentami 1 roku w ramach przedmiotu Techniki studiowania, spotkania z przedstawicielami RSS, spotkania ze studentami przed obroną pracy dyplomowej, analizy wyników obron prac dyplomowych, analizy wyników egzaminów semestralnych, analizy danych związanych z przyznanymi certyfikatami. Natomiast narzędziami stałego monitoringu skuteczności WSZJK są: informacje uzyskane w czasie dyżurów dla studentów, informacje przekazane przez menedżerów kierunków, analizy przyczyny rezygnacji i skreśleń studentów (dane SIK), analizy danych dostarczonych przez studentów grupy MAXIMUS.

Ocena przydatności tego systemu do badania zgodności programu kształcenia na danym kierunku studiów i metod jego realizacji z założonymi (lub wzorcowymi) efektami kształcenia albo ze standardami kształcenia a także oczekiwań rynku pracy.

W Uczelni wypracowano przejrzysty, i wydaje się skuteczny, system badania zgodności programu kształcenia na danym kierunku studiów i metod jego realizacji z założonymi efektami kształcenia.

Przed rokiem akademickim menedżer kierunku studiów dokonuje uaktualnienia listy zawartych w programie przedmiotów, ze szczególnym uwzględnieniem związanych z nimi efektów kształcenia. W tej kwestii korzysta z pomocy Rady Programowej kierunku „Stosunki międzynarodowe” (w 2014 roku odbyły się trzy spotkania tej Rady). Wspólnie przygotowują oni program studiów lub dokonują jego modyfikacji pod kątem efektów kształcenia - opracowanie bądź aktualizacja programu przedmiotu (karty przedmiotu). Koordynator przedmiotu określa efekty kształcenia na podstawie matrycy kierunkowych efektów kształcenia, a weryfikacja poprawności metodycznej programu następuje w Zakładzie Metodyki Nauczania. Koordynator przedmiotu wspólnie z metodykiem dopracowuje

wówczas efekty kształcenia, ustala metody ich pomiaru oraz metody dydaktyczne służące realizacji efektów kształcenia (akcent jest kładziony na aktywizację studentów oraz kwantyfikację pomiaru osiągnięcia efektu). Zakład Metodyki Nauczania wspólnie z menedżerem kierunku sprawdza zgodność przedmiotowych efektów kształcenia z efektami kierunkowymi.

Poszczególne procedury mają właściwy czasowy harmonogram realizacji (do 30 kwietnia przygotowany jest program studiów na kolejny rok akademicki, do 31 maja uchwalany jest przez Radę Wydziału program studiów na kolejny rok akademicki, do 15 lipca oceniana jest karta przedmiotu przez menedżera).

Uczelnia zwraca szczególną uwagę na to, aby kierunkowe efekty kształcenia (wiedza, umiejętności, kompetencje społeczne) wpisywały się w oczekiwania rynku pracy (duża rola interesariuszy zewnętrznych).

Ocena jego dotychczasowej skuteczności w diagnozowaniu słabych stron programu kształcenia)

Wydziałowy Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia został wprowadzony od roku akademickiego 2014/2015 i jego skuteczność będzie można w pełni ocenić po zakończeniu tego roku akademickiego. Dotychczasowe obserwacje prowadzą do konstatacji, że system ten cechuje na razie umiarkowana skuteczność, a wstępnie określone cele kształcenia wymagają stałej ewaluacji. Wydaje się, że powinna nastąpić większa synchronizacja działań menedżera kierunku w relacjach z władzami dziekańskimi.

Ocena systemu upowszechniania informacji dotyczących wyników monitorowania jakości procesu kształcenia i uzyskiwanych efektów kształcenia, oraz wprowadzanych zmian

Zarówno pod względem archiwizowania, a przede wszystkim upowszechniania informacji dotyczących wyników monitorowania jakości procesu kształcenia i uzyskiwanych efektów kształcenia WSZJK przedstawia się pozytywnie. Dla przykładu, zaakceptowana karta przedmiotu przed rozpoczęciem zajęć jest dostępna każdemu studentowi poprzez platformę Moodle, w ramach kursów poszczególnych przedmiotów.

2)W procesie zapewniania jakości i budowy kultury jakości uczestniczą pracownicy, studenci, absolwenci oraz inni interesariusze zewnętrzni

Ocena udziału interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych w procesie zapewnienia jakości kształcenia i działań podejmowanych przez jednostkę, mających aktywizować uczestników i beneficjentów procesu kształcenia do podnoszenia jego jakości

W procesy obejmujące planowanie, działanie, analizę, ocenę i doskonalenie programu kształcenia i metod jego realizacji zaangażowani są interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni. Jednym z elementów umożliwiających doskonalenie jakości nauczania są realizowane corocznie badania BAM (badania atrybutów marki WSB), których celem jest poznanie opinii

studentów, absolwentów, pracowników WSB w Poznaniu i pracodawców na temat jakości kształcenia i postrzegania Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu.

Studenci biorą udział w systemie zapewniania jakości poprzez wypełnianie anonimowych ankiet dydaktycznych gdzie oceniają poszczególne przedmioty i ich prowadzących. Ankieta przeprowadzana jest systematycznie i ma na celu stałe monitorowanie i podnoszenie jakości zajęć dydaktycznych. Kwestionariusz zawiera 11 pytań, w tym ogólną ocenę zajęć w skali od 1 do 5. W ośmiu pytaniach studenci oceniają w jakim stopniu zgadzają się z kolejnymi stwierdzeniami poprzez zaznaczenie X w odpowiedniej kratce („zdecydowanie tak”, „raczej tak”, „raczej nie”, „zdecydowanie nie”, „trudno powiedzieć”). Ponadto studenci określają na ilu zajęciach byli nieobecni oraz mają możliwość wpisania własnych uwag. Z perspektywy studentów kwestionariusz jest skonstruowany prawidłowo i stwarza odpowiednie możliwości oceny poszczególnych aspektów ocenianych w ankiecie. Studenci otrzymują podstawowe informacje o wynikach ankiet na spotkaniach informacyjnych organizowanych cyklicznie przez Uczelnię. Studenci pozytywnie odnieśli się do sposobu przekazywania im informacji o wynikach ankietyzacji oraz podkreślili, iż ich opinie są wykorzystywane do doskonalenia procesu kształcenia.

Przeprowadzanie jest Badanie Atrybutów Marki w którym studenci mogą wypowiedzieć się na tematy związane z wszelkie tematy związane z procesem kształcenia. Studenci oceniają ofertę programową, zajęcia i wykładowców (ogółem), platformę Moodle, organizację studiów, dziekanat, obsługę finansową, obsługę stypendialną, bibliotekę, Biuro Karier i Praktyk, Dział Współpracy z Zagranicą, Extranet, życie studenckie (w tym samorząd studencki, koła naukowe, sekcje sportowe) oraz infrastrukturę dydaktyczną. Badanie to pozwala Uczelni na dostosowanie każdego aspektu procesu kształcenia do potrzeb studentów. Wnioski z przeprowadzonych badań są wykorzystywane przez Uczelnię podczas uchwalania programów kształcenia. Ponadto wnioski z badań wykorzystuje się do usprawniania funkcjonowania obsługi administracyjnej w Uczelni, co potwierdzili studenci na spotkaniu z ZO PKA.

W Uczelni funkcjonuje skrzynka do której studenci mogą anonimowo składać petycje i skargi dotyczące wszystkich aspektów kształcenia. Uczelnia informuje studentów o możliwościach udziału studentów w procesie zapewniania jakości kształcenia. Dzięki aktywizacji studentów poprzez program VIS-MAXIMUS poziom informacji dotyczących procesu kształcenia stoi na wysokim poziomie. Program MAXIMUS stosowany jest do identyfikacji i rozwiązywania wybranych indywidualnych problemów studentów związanych ze sferą dydaktyki.

Interesariusze dokonują ekspertyz/recenzji specjalności na kierunku „Stosunki międzynarodowe” (specjalność: „Biznes międzynarodowy”, „Międzynarodowe stosunki polityczne”, „PR w biznesie międzynarodowym”), gdzie w oparciu o program kierunku studiów, program specjalności, sylabusy przedmiotów specjalnościowych, umiejętności absolwenta specjalności i profil absolwenta kierunku, specjalność poddawana jest ocenie. Następnie formułowane są propozycje zmian z uzasadnieniem, a dalej ocena ze wskazaniem możliwości zatrudnienia (instytucje, zajmowane stanowiska). Poza tym przygotowuje się propozycje zmian w kontekście zwiększenia możliwości zatrudnienia. Ocenie poddane są: umiejętności absolwenta w kontekście potrzeb rynku pracy, dobór przedmiotów i forma zajęć w kontekście umiejętności absolwenta (szczegółowa analiza treści przedmiotów wraz z propozycjami), treści przedmiotów w kontekście umiejętności praktycznych, możliwości

włączenia praktyki w proces realizacji zajęć dydaktycznych. Na podstawie tych ocen formułowane są konkretne propozycje w tym względzie. Poza tym ocenie poddaje się sekwencyjność przedmiotów w obrębie specjalności i kierunku studiów.

Wśród interesariuszy zewnętrznych ważną rolę spełnia powołana 3 marca 2013 roku Rada Partnerów przy Wydziale Finansów i Bankowości Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu. Grupuje ona instytucje reprezentujące trzy sektory otoczenia WFiB: administrację publiczną, organizacje gospodarcze działające dla zysku oraz organizacje non profit, a jej celem jest m.in. wspieranie Wydziału w sferze podnoszenia jakości procesu kształcenia oraz dostosowania profilu kształcenia do potrzeb rynku pracy. Po części zadania takie przewiduje także Program Partnerstwa Biznesowego.

Należy podkreślić zapoczątkowanie wykorzystywania opinii interesariuszy zewnętrznych w kształtowaniu treści programowych (specjalności) oraz efektów kształcenia zgodnych z oczekiwaniami przedstawicieli rynku pracy. Procedura to znajduje się na etapie opiniowania przez członków Rady Partnerów specjalności proponowanych studentom na akredytowanym kierunku (od roku akademickim 2014/15).

Oprócz tradycyjnych spotkań, wymiana informacji oraz konsultacje z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi odbywają się w dużym stopniu za pomocą nowoczesnych narzędzi informacyjnych jak np. platforma Moodle (platforma edukacyjna służąca do zamieszczania materiałów szkolnych/edukacyjnych w postaci tradycyjnej oraz interaktywnej), Intranet (wewnętrzny serwis internetowy stworzony dla pracowników WSB) i Extranet (wewnętrzny serwis internetowy stworzony dla studentów WSB).

Ocena stopnia zainteresowania studentów jakością kształcenia i ich wpływu na tę jakość. Ocena roli przedstawicieli studentów w organach kolegialnych uczelni/ jednostki oraz przedstawicieli Parlamentu Studentów RP w procesie optymalizacji osiąganych efektów kształcenia i ich dostosowywanie do aktualnego poziomu wiedzy i wymagań otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym rynku pracy

Studenci aktywnie uczestniczą w procesie konstruowania narzędzi oceny jakości kształcenia, poprzez spotkania z właściwymi prodekanami oraz poprzez inicjowanie rozwiązań takich jak wspomniana wcześniej skrzynka na petycje i uwagi. Studenci pozytywnie odnieśli się do możliwości jakie stwarza im Uczelnia w zakresie udziału w procesie zapewniania jakości kształcenia, biorą aktywny udział w pracach organów kolegialnych Uczelni. Przedstawiciele studentów są członkami Konwentu WSB Poznań, Senatu Uczelni oraz Rady Wydziału Finansów i Bankowości. Przedstawiciele samorządu studenckiego pozytywnie odnieśli się do możliwości wpływu na proces zapewniania jakości kształcenia jakie zapewnia im Uczelnia. Minimum raz w miesiącu odbywają się spotkania Prodziekana ds. Jakości Kształcenia z przedstawicielami Rady Samorządu Studenckiego podczas których studenci mają możliwość zgłaszania wszelkich uwag. Ponadto studenci aktywnie uczestniczą w pracach Komisji ds. jakości kształcenia funkcjonującej w Uczelni.

W przypadku, gdy przeprowadzana jest kolejna ocena jakości kształcenia na danym kierunku studiów należy odnieść się do stopnia realizacji zaleceń, jeżeli były sformułowane poprzednio,

ocenić dokonane zmiany i ich efekty; (do każdego podpunktu zgodnie z ocenami z poprzedniej wizytacji)

W przypadku dokonania oceny kierunku/akredytacji jednostki przez zagraniczną instytucję akredytacyjną – należy przedstawić stanowisko w sprawie wykorzystania wyników tej oceny w podnoszeniu jakości kształcenia.

Tabela nr 1 Ocena możliwości realizacji zakładanych efektów kształcenia.

Zakładane efekty kształcenia	Program i plan studiów	Kadra	Infrastruktura dydaktyczna/biblioteka	Działalność naukowa	Działalność międzynarodowa	Organizacja kształcenia
wiedza	+	+	+	+	+	+
umiejętności	+	+	+	+	+	+
kompetencje społeczne	+	+	+	+	+	+

- + - **pozwala na pełne osiągnięcie** zakładanych efektów kształcenia
- +/- - **budzi zastrzeżenia - pozwala na częściowe osiągnięcie** zakładanych efektów kształcenia
- - **nie pozwala na osiągnięcie** zakładanych efektów kształcenia

Ocena końcowa 8 kryterium ogólnego - znacząco

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Zbudowany i wdrożony wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia w pełni odpowiada wymogom dotyczącym struktury (na poziomie Uczelni, Wydziału i Instytutu), zakresu i funkcjonowania takich systemów (m.in. w zakresie: zatwierdzania, monitorowania i okresowego przeglądu programów nauczania i ich efektów; oceniania studentów; zapewniania jakości kadry dydaktycznej). System ten przyczynia się do podnoszenia jakości kształcenia oraz właściwie diagnozuje i weryfikuje elementy wpływające na końcowe efekty kształcenia, daje możliwość gromadzenia, analizowania i wykorzystywania informacji na temat kształcenia oraz upowszechniania informacji na temat kształcenia z wykorzystaniem technologii informatycznych. Słabością działania WSZJK w odniesieniu do kierunku stosunki międzynarodowe ujawnia się na poziomie nadzoru nad procesem dyplomowania i jego regulacjami.

2) W zapewnianiu jakości kształcenia i budowy kultury jakości uczestniczą interesariusze, a ich udział w tym procesie należy ocenić jako zadawalający. Udział pracowników i studentów w wewnętrznym systemie zapewniania i oceny jakości kształcenia jest odpowiedni. Studenci uczestniczą w procesie zapewniania jakości kształcenia m.in. poprzez wypełnianie ankiet oceny zajęć dydaktycznych i ankiet badania atrakcyjności marki. Przedstawiciele studentów mają możliwość zgłaszania uwag dotyczących procesu kształcenia podczas cyklicznych spotkań z Władzami Wydziału. Formalizuje się i przynosi efekty współpraca z otoczeniem (Rada Partnerów). Natomiast udział absolwentów jest niewielki.

9. Podsumowanie

Tabela nr 2 Ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

L.p.	Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
		wyróżniająco	w pełni	znaczaco	częściowo	niedostatecznie
1	koncepcja rozwoju kierunku			X		
2	cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji			X		
3	program studiów			X		
4	zasoby kadrowe		X			
5	infrastruktura dydaktyczna		X			
6	prowadzenie badań naukowych		X			
7	system wsparcia studentów w procesie uczenia się		X			
8	wewnętrzny system zapewnienia jakości			X		

Ocena możliwości uzyskania zakładanych efektów kształcenia i rozwoju ocenianego kierunku w wizytowanej jednostce oraz zapewnienia wysokiej jakości kształcenia, a także wskazanie obszarów nie budzących zastrzeżeń, w których wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia jest wysoce efektywny oraz obszarów wymagających podjęcia określonych działań

Na poziomie ogólnym istnieje duży poziom zbieżności pomiędzy misją i strategią WSB a koncepcją kształcenia na kierunku stosunki międzynarodowe. W wymiarze rzeczywistego kształcenia i intencji kierunku stosunki międzynarodowe koncertuje się zdecydowanie na ich wymiarze ekonomicznym. Mimo iż treści politologiczne i społeczne są widoczne w treści efektów kształcenia kierunkowych i modułowych, to optyka kształcenia jest zdecydowanie biznesowa. Uwzględnia ona potrzeby i oczekiwania rynku pracy, ale szczególnie przez pryzmat specjalności i tychże efektów kształcenia.

Przyjęte rozwiązania weryfikacji efektów kształcenia wywodzą się z tradycji akademickiej, praktyka nie jest wolna od mankamentów, tak na poziomie przedmiotów, jak i dyplomowym. Uczelnia powinna ponownie rozważyć procedurę dyplomowania w odniesieniu do prac wspólnych studentów i szczegółowych kryteriów oceniania.

Ponownego namysłu wymaga praktyczny program kształcenia z dość dużym komponentem zajęć wykładowych i e-learningiem, a także wycena punktowa zajęć. Z uwagi na praktyczny profil kształcenia Uczelnia powinna inaczej rozwiązać kwestię uznawania miejsc pracy na poczet zrealizowanej praktyki. Być może zasadniejsze byłoby zastosowanie tutaj logiki przenoszenia efektów uczenia. Zaleca się także poprawę warunków indywidualizacji toku studiów w obszarze specjalności.

Sporządził na podstawie raportów cząstkowych

Krzysztof Szewior

Dr hab. Krzysztof Szewior

W odpowiedzi na raport z wizytacji PKA, Uczelnia pismem z dnia 7 lipca 2015 r. odpowiedziała na zgłoszone w nim uwagi:

- a) Uczelnia przyjęła zalecenia i podjęła szereg działań na rzecz ich wdrożenia, odnoszą się one do programów studiów, punktów ECTS;
- b) Złożono do MNiSW pismo o zmianę nazwy kierunku stosunki międzynarodowe na handel międzynarodowy, obecnie Uczelnia oczekuje na podjęcie tejże decyzji;
- c) Uczelnia stopniowo przechodzi na semestralny cykl wyboru przedmiotów, co ma zwiększyć zakres indywidualizacji toku studiów;
- d) Zmodyfikowano i doprecyzowano oraz udoskonalono procedurę dyplomowania na bazie projektu dyplomowego;
- e) Zmodyfikowano program studiów zwiększając form aktywnych na studiach niestacjonarnych.

Przedstawione przez Uczelnię działania oraz stanowisko uzasadniają zmianę kryteriów częściowych z „znacząco” na „w pełni” i wydanie oceny pozytywnej jakości kształcenia przy spełnieniu wszystkich kryteriów częściowych „w pełni”.

Tabela nr 3

Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
koncepcja rozwoju kierunku		X			
cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji		X			
program studiów		X			
wewnętrzny system zapewnienia jakości		X			